

**Správa o priebehu a výsledkoch
externej časti a písomnej formy internej časti
maturitnej skúšky
v školskom roku 2012/2013**

September 2013

Autori:

Ing. Jarmila Pažma Danková
Mgr. Tomáš Ficek
PhDr. Eva Gábrišová
PhDr. Romana Kanovská
Mgr. Pavol Kelecsényi
Ing. Jana Kostolanská, PhD.
Mgr. Marianna Mrva
PaedDr. Janka Kurajová Stopková, PhD.
PhDr. Janka Mikulášová
PaedDr. Miroslava Mišová
Mgr. Alžbeta Palacková
Mgr. Eva Péteryová
PaedDr. Ivana Pichaničová, PhD.
RNDr. Viera Ringlerová, PhD.
PhDr. Juraj Sýkora
Mgr. Zuzana Valíková

Zostavil:

RNDr. Miroslav Repovský

Použité skratky:

MŠVVaŠ SR – Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

ŠŠI – Štátna školská inšpekcia

OŠ ObÚ – Odbor školstva Obvodného úradu

NÚCEM – Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania

ÚIPŠ – Ústav informácií a prognóz školstva

ŠVS – Školské výpočtové stredisko

MS – maturitná skúška

EČ – externá časť

IČ – interná časť

PFIČ – písomná forma internej časti

ÚKO – úloha s krátkou odpoveďou

ÚMK – ústredná maturitná komisia

PMK – predmetová maturitná komisia

ŠMK – školská maturitná komisia

OH – odpoveďový hárok

DM – distribučné miesto

IS – Informačný systém

VUJ – vyučovacie jazyky

SJL – slovenský jazyk a literatúra

MJL – maďarský jazyk a literatúra

UJL – ukrajinský jazyk a literatúra

SJSL – slovenský jazyk a slovenská literatúra

CJ – cudzie jazyky

AJ – anglický jazyk

NJ – nemecký jazyk

FJ – francúzsky jazyk

RJ – ruský jazyk

ŠJ – španielsky jazyk

TJ – taliansky jazyk

SERR – Spoločný európsky referenčný rámec

MAT – matematika

GYM – gymnázium

SOŠ – stredná odborná škola

BA – Bratislavský kraj

BB – Banskobystrický kraj

KE – Košický kraj

NR – Nitriansky kraj

PO – Prešovský kraj

TN – Trenčiansky kraj

TT – Trnavský kraj

ZA – Žilinský kraj

ZZ – žiaci so zdravotným znevýhodnením

SUMÁR

V školskom roku 2012/2013 NÚCEM v zmysle zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov po piatykrát zabezpečoval EČ a PFIČ MS. Dôležitou legislatívnou zmenou oproti predchádzajúcemu obdobiu bolo sprísnenie podmienok na úspešné vykonanie maturitnej skúšky z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ (VUJ, SJSL, CJ), alebo len EČ (MAT).

V dňoch **12. – 18. marca 2013** sa v stredných školách v Slovenskej republike uskutočnil riadny termín EČ a PFIČ MS. V súvislosti s veľmi nepriaznivou poveternostnou a dopravnou situáciou **MŠVVaŠ SR rozhodlo o zmene termínu konania EČ a PFIČ MS z MJL a UJL**. Konanie týchto častí MS bolo preložené z piatka 15. marca 2013 na pondelok 18. marca 2013. Na riadnom termíne sa zúčastnilo spolu **56 253** maturantov zo **751** stredných škôl.

V dňoch **16. – 18. apríla 2013** sa konal náhradný termín EČ a PFIČ MS. Bol organizovaný pre žiakov, ktorí sa z vážnych dôvodov nemohli zúčastniť na riadnom termíne. V náhradnom termíne absolvovalo EČ a PFIČ MS **92** žiakov zo **71** škôl.

Testy EČ a PFIČ MS písalo spolu v riadnom a náhradnom termíne **56 345** žiakov stredných škôl. Z celkového počtu testovaných žiakov bolo **1 244** so zdravotným znevýhodnením (**2,2 %** zo všetkých maturantov).

Novelou zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinnou od 15. 6. 2013 bolo prijaté **rozšírenie možnosti konať opravnú skúšku EČ a PFIČ MS** z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ, alebo len EČ, okrem riadneho termínu nasledujúceho školského roka **aj v septembri nasledujúceho školského roka**.

Opravný termín EČ a PFIČ MS 2013 sa uskutočnil v dňoch **3. – 5. septembra 2013**. Zúčastnilo sa na ňom **1 028** žiakov z **318** škôl. Z toho **32** žiakov (**3,1 %**) opravovalo **2** predmety a **996** žiakov **jeden** predmet.

NÚCEM koordinoval všetky činnosti v školách prostredníctvom organizačných pokynov, ktoré upravovali priebeh a podmienky testovania. Komunikácia so školami prebiehala prostredníctvom elektronickej pošty, v prípade potreby telefonicky. Všetky dokumenty boli prístupné na webových stránkach NÚCEM a ÚIPŠ – ŠVS. Školy prihlasovali svojich žiakov na EČ MS prostredníctvom elektronického Informačného systému pre EČ a PFIČ MS, spravovaného ÚIPŠ – ŠVS Banská Bystrica. Administrácia EČ a PFIČ MS prebiehala vo všetkých školách koordinovane na základe časového harmonogramu a organizačných pokynov vypracovaných NÚCEM.

NÚCEM pripravil testy pre všetky predmety s EČ MS, pričom vo väčšine predmetov pripravil testy v dvoch variantoch a v maďarskom preklade pre žiakov zo škôl s vyučovacím jazykom maďarským. Procesy v priebehu prípravy, tlače a balenia testov podliehali prísnyim bezpečnostným opatreniam, ktoré boli dôsledne dodržiavané a kontrolované. K testom z CJ boli vytvorené zvukové nahrávky. Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením boli testy a zvukové nahrávky upravené na základe ich individuálnych potrieb. Na základe položkovej analýzy všetkých testov možno tvrdiť, že testy EČ MS spĺňali požadované kritériá na kvalitu testovania.

Z cudzích a vyučovacích jazykov boli vytvorené zadania a témy PFIČ MS, ktorá predstavovala druhú časť maturitnej skúšky. Pre vyučovacie jazyky boli vytvorené tri štvorice tém PFIČ MS a pre cudzie jazyky tri štruktúrované zadania PFIČ MS pre každú úroveň.

V logistickom zabezpečení EČ a PFIČ MS 2013 bolo uskutočnených niekoľko zmien, ktoré prispeli k väčšej bezpečnosti, pôsobili preventívne voči nežiaducemu úniku informácií a prispeli k objektívnejšiemu hodnoteniu úloh s krátkou odpoveďou.

Celkové priemerné úspešnosti v testoch EČ MS sa pohybovali v rozmedzí od **33,7 %** (ŠJ úroveň B1) do **65,8 %** (UJL). Celkové priemerné úspešnosti v testoch z predmetov, ktoré

písalo viac ako 200 žiakov, sa pohybovali od **44,3 %** (NJ úroveň B1) do **63,2 %** (AJ úroveň B2).

V testoch z VUJ, SJSL a MAT boli **významne úspešnejší žiaci** gymnázií ako žiaci SOŠ a konzervatórií. Výsledky testov z CJ podľa druhu školy nebolo možné porovnať vzhľadom na legislatívnu zmenu platnú od školského roka 2011/2012, ktorá určila, že všetci žiaci gymnázií maturujú z povinného CJ na úrovni B2. Žiaci SOŠ a konzervatórií si úroveň maturity z povinného CJ môžu zvoliť.

Z porovnania výsledkov žiakov podľa jednotlivých zriaďovateľov škôl vyplývajú nasledujúce zistenia:

- Nezaznamenali sme vecne významné rozdiely medzi priemernou úspešnosťou žiakov cirkevných a štátnych škôl a priemernou úspešnosťou žiakov štátnych a súkromných škôl v žiadnom z testovaných predmetov.
- Žiaci z cirkevných škôl dosiahli v teste zo SJL **lepší výsledok** ako žiaci zo súkromných škôl, pričom rozdiel bol **stredne vecne významný**, a tiež v teste z MJL, kde bol rozdiel **mierne vecne významný**.

Z porovnania výsledkov žiakov podľa jednotlivých krajov vyplývajú tieto zistenia:

- Vo väčšine testov sa medzi výsledkami žiakov z jednotlivých krajov nezistili vecne významné rozdiely.
- Žiaci Banskobystrického kraja dosiahli najnižšiu priemernú úspešnosť vo väčšine administrovaných testov.
- **Mierne vecne významné** rozdiely sme namerali medzi výsledkami žiakov **Banskobystrického kraja** a žiakmi:
 - **Bratislavského kraja** v teste z MAT a teste z AJ úroveň B2,
 - **Nitrianskeho, Prešovského a Košického kraja** v teste z NJ úroveň B2,
 - **Nitrianskeho kraja** v teste z NJ úroveň B1.

Pri porovnávaní výsledkov žiakov zo 4-ročných, 5-ročných a 8-ročných gymnázií v predmetoch SJL, MAT, AJ B2, NJ B2 sme zistili:

- medzi týmito tromi skupinami žiakov nie sú vecne významné rozdiely v testoch zo SJL a MAT,
- v teste z AJ úroveň B2 **najvyššiu priemernú úspešnosť** dosiahli žiaci 5-ročných gymnázií. Rozdiel medzi výsledkami žiakov 4-ročných a 5-ročných gymnázií bol mierne vecne významný, rozdiel medzi výsledkami žiakov 5-ročných a 8-ročných gymnázií bol stredne vecne významný.
- v teste z NJ úroveň B2 **najvyššiu priemernú úspešnosť** dosiahli žiaci 5-ročných gymnázií. Rozdiely medzi výsledkami žiakov 4-ročných a 5-ročných gymnázií, ako aj medzi žiakmi 5-ročných a 8-ročných gymnázií bol stredne vecne významný.

Vo väčšine testov boli výsledky chlapcov na úrovni výsledkov dievčat, rozdiely **neboli vecne významné**. Len v teste z **MJL** bol rozdiel medzi výsledkom dievčat (64,4 %) a chlapcov (56,9 %) **mierne vecne významný**.

Zo štatistickej analýzy výsledkov EČ a PFIČ MS v školskom roku 2012/2013 vyplýva, že v teste zo SJL žiaci najlepšie riešili úlohy, ktoré sa viazali na čítanie s porozumením (**79,3 %** žiaci GYM, **64,5 %** žiaci SOŠ a konzervatórií). Nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v jazykovej zložke (**69,8 %** žiaci GYM, **53,5 %** žiaci SOŠ a konzervatórií) hlavne v úlohách zo syntaxe a z morfológie – určovanie vedľajšej vety, nezhodného prívlastku či slovného druhu z hľadiska plnovýznamovosti. Najnižšiu priemernú úspešnosť (**62,8 %** žiaci GYM, **42,6 %** žiaci SOŠ a konzervatórií) dosiahli v úlohách z literárnej zložky, a to hlavne pri práci s umeleckými jazykovými prostriedkami a ich aplikáciou v konkrétnom texte.

V teste z MAT žiaci gymnázií a SOŠ dosiahli **najvyššiu priemernú úspešnosť** v časti *Základy matematiky*. Naopak, **najnižšiu priemernú úspešnosť** dosiahli žiaci gymnázií v časti *Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika* a žiaci SOŠ v časti *Funkcie*. **Najväčšie rozdiely** v priemernej úspešnosti žiakov gymnázií a SOŠ sme zaznamenali v časti *Planimetria*.

Z analýzy dôsledkov legislatívnej zmeny, ktorá spočívala v tom, že všetci žiaci gymnázií maturovali z povinného CJ na úrovni B2 a žiaci SOŠ a konzervatórií si úroveň maturity z povinného cudzieho jazyka mohli zvoliť medzi úrovňou B1 alebo B2, vyplývajú nasledujúce skutočnosti:

- Úroveň B2 si volilo nízke percento žiakov zo SOŠ a konzervatórií – z **36 208** žiakov SOŠ a konzervatórií si zvolilo túto úroveň iba **431**, čo predstavuje len **1,2 %** maturantov z cudzích jazykov z tohto druhu škôl.
- Oproti minulým rokom sa výrazne zvýšil podiel maturantov, ktorí dosiahli v testoch z AJ úroveň B2 a NJ úroveň B2 v EČ MS priemernú úspešnosť nižšiu ako 33 %.

V teste z AJ úroveň B2 dosiahli žiaci **najvyššiu priemernú úspešnosť** v časti *Počúvanie s porozumením (70,8 %)*, nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v časti *Čítanie s porozumením (64,5 %)* a najnižšiu v časti *Gramatika a lexika (54,3 %)*.

V teste z AJ úroveň B1 dosiahli žiaci **najvyššiu priemernú úspešnosť** v časti *Počúvanie s porozumením (61,3 %)*, nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v časti *Čítanie s porozumením (53,0 %)* a najnižšiu v časti *Gramatika a lexika (51,6 %)*.

V teste z NJ úroveň B2 bola dosiahnutá najvyššia priemerná úspešnosť v časti *Počúvanie s porozumením (46,7 %)*, nižšia priemerná úspešnosť v časti *Gramatika a lexika (46,1 %)* a najnižšia v časti *Čítanie s porozumením (40,7 %)*.

V teste z NJ úroveň B1 žiaci dosiahli najvyššiu priemernú úspešnosť v časti *Počúvanie s porozumením (46,8 %)*, nižšiu v časti *Čítanie s porozumením (43,2 %)* a najnižšiu v časti *Gramatika a lexika (42,9 %)*.

Obsah

SUMÁR	4
ÚVOD	8
1 Organizačné zabezpečenie EČ a PFIČ MS 2013	8
1.1 Základné informácie o MS	8
1.2 Organizačné zabezpečenie EČ a PFIČ MS	9
1.3 Administrácia EČ a PFIČ MS, hodnotenie odpovedí na úlohy s krátkou odpoveďou	12
1.4 Spracovanie odpoveďových hárkov a odoslanie výsledkov EČ MS	12
2 Výsledky štatistického spracovania EČ a PFIČ MS v školskom roku 2012/2013	14
2.1 Všeobecné výsledky	14
2.2 Analýza výsledkov EČ MS podľa predmetov	17
2.2.1 Vyučovacie jazyky a slovenský jazyk a slovenská literatúra	17
2.2.2 Matematika	19
2.2.3 Cudzie jazyky	20
2.3 Analýza výsledkov PFIČ MS podľa predmetov	26
2.3.1 Vyučovacie jazyky a slovenský jazyk a slovenská literatúra	26
2.3.2 Cudzie jazyky	28
3 Zhodnotenie výsledkov	29
3.1 Zhodnotenie organizačného zabezpečenia a priebehu EČ a PFIČ MS 2013	29
3.2 Zhodnotenie výsledkov EČ a PFIČ MS	30

Príloha

Štatistické výsledky EČ a PFIČ MS 2013

ÚVOD

Hodnotiaca správa je vypracovaná NÚCEM, ktorý je podľa školského zákona zodpovedný za prípravu, zabezpečenie a metodické riadenie priebehu EČ a PFIČ MS.

Správa bola vypracovaná s cieľom informovať MŠVVaŠ SR, členov ÚMK, ako aj širšiu pedagogickú a laickú verejnosť o procesoch súvisiacich s prípravou a uskutočnením EČ a PFIČ MS. Súčasne prezentuje štatistické výsledky a stručnú analýzu výsledkov EČ a PFIČ MS z jednotlivých predmetov.

Podrobné štatistické vyhodnotenie výsledkov EČ a PFIČ MS z jednotlivých predmetov, analýzy výsledkov testov EČ MS a správa o výsledkoch žiakov so zdravotným znevýhodnením budú prezentované v samostatných dokumentoch.

1 Organizačné zabezpečenie EČ a PFIČ MS 2013

1.1 Základné informácie o MS

V dňoch **12. – 18. marca 2013** sa v stredných školách v Slovenskej republike uskutočnil riadny termín EČ a PFIČ MS. Riadneho termínu sa zúčastnilo spolu **56 253** žiakov zo **751** stredných škôl, z toho bolo **1 240** žiakov so zdravotným znevýhodnením. V súvislosti s veľmi nepriaznivou poveternostnou a dopravnou situáciou, MŠVVaŠ SR rozhodlo o **zmene termínu konania EČ a PFIČ MS z MJL a UJL**. Konanie týchto častí MS bolo preložené z 15. marca 2013 na 18. marca 2013.

V dňoch **16. – 18. apríla 2013** sa konal náhradný termín EČ a PFIČ MS. Bol organizovaný pre žiakov, ktorí sa z vážnych dôvodov nemohli zúčastniť na riadnom termíne. V náhradnom termíne absolvovalo EČ a PFIČ MS **92** žiakov, z nich boli **4** žiaci so zdravotným znevýhodnením.

Testy EČ a PFIČ MS písalo v riadnom a náhradnom termíne spolu **56 345 žiakov** stredných škôl. Z celkového počtu testovaných žiakov bolo **1 244** žiakov so zdravotným znevýhodnením (**2,2 %**). Napriek tomu, že celkový počet maturantov klesá, počet aj podiel žiakov so zdravotným znevýhodnením sa z roka na rok zvyšuje, čo dokazuje **tabuľka č. 8 v prílohe**.

Novelou školského zákona účinnou od 15. 6. 2013 bolo prijaté **rozšírenie možnosti konať opravnú skúšku EČ a PFIČ MS** z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ, alebo len EČ, okrem riadneho termínu nasledujúceho školského roka **aj v septembri nasledujúceho školského roka**.

Opravný termín EČ a PFIČ MS 2013 sa uskutočnil v dňoch **3. – 5. septembra 2013**. Zúčastnilo sa na ňom **1 028** žiakov z **318** škôl. Z toho **32** žiakov (**3,1 %**) opravovalo **2** predmety a **996** žiakov **jeden** predmet.

Predmety a úrovne maturitnej skúšky si zvolili žiaci v zmysle školského zákona a vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov pri prihlasovaní na maturitnú skúšku. V zmysle vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 319/2008 Z. z. o uznávaní náhrady maturitnej skúšky z cudzieho jazyka v znení neskorších predpisov mohla byť žiakom, ktorí získali jazykový certifikát vybranej inštitúcie, uznaná **náhrada maturitnej skúšky**.

Dôležitou **legislatívnou zmenou platnou od MS 2012** je, že všetci žiaci gymnázií maturujú z povinného cudzieho jazyka **na úrovni B2**. Žiaci SOŠ a konzervatórií si úroveň maturity z povinného cudzieho jazyka môžu zvoliť medzi úrovňou B1 alebo B2.

Od **MS 2013** platí **sprísnenie kritérií** pre úspešné vykonanie MS z predmetu, ktorý má EČ a PFIČ, alebo len EČ.

Predmety s EČ a PFIČ MS v školskom roku 2012/2013:

a) školy s *vyučovacím jazykom slovenským*:

- povinný predmet: slovenský jazyk a literatúra (EČ aj PFIČ MS),
- povinný predmet: cudzí jazyk (EČ aj PFIČ MS),
- voliteľný predmet: matematika (EČ MS).

b) školy s *vyučovacím jazykom maďarským*:

- povinný predmet: slovenský jazyk a slovenská literatúra (EČ aj PFIČ MS),
- povinný predmet: maďarský jazyk a literatúra (EČ aj PFIČ MS),
- povinný predmet: cudzí jazyk (EČ aj PFIČ MS),
- voliteľný predmet: matematika (EČ MS).

c) školy s *vyučovacím jazykom ukrajinským*:

- povinný predmet: slovenský jazyk a literatúra (EČ aj PFIČ MS),
- povinný predmet: ukrajinský jazyk a literatúra (EČ aj PFIČ MS),
- povinný predmet: cudzí jazyk (EČ aj PFIČ MS),
- voliteľný predmet: matematika (EČ MS).

1.2 Organizačné zabezpečenie EČ a PFIČ MS

Prioritou technicko-organizačnej stránky prípravy a realizácie EČ a PFIČ MS bolo zabezpečiť objektívne a optimálne podmienky na testovanie žiakov a súčasne v spolupráci s OŠ ObÚ, ŠŠI a ÚIPŠ – ŠVS zvýšiť kvalitu procesov súvisiacich s testovaním žiakov stredných škôl, vyhodnocovaním testov a zefektívniť komunikáciu so školami.

a) Organizačné pokyny pre školy a prihlasovanie žiakov na MS

NÚCEM koordinoval všetky činnosti v školách prostredníctvom organizačných pokynov, ktoré upravovali priebeh a podmienky testovania. Komunikácia so školami prebiehala prostredníctvom elektronickej pošty, v prípade potreby telefonicky. Všetky dokumenty boli dostupné na webových stránkach NÚCEM a ÚIPŠ – ŠVS. Školy prihlasovali svojich žiakov na EČ MS prostredníctvom Informačného systému pre EČ a PFIČ MS, spravovaného ÚIPŠ – ŠVS Banská Bystrica, v termíne **od 8. októbra 2012 do 31. októbra 2012**.

NÚCEM vytvoril a zverejnil nasledujúce dokumenty súvisiace s EČ a PFIČ MS 2013:

- *Základné informácie – Maturita 2013, Základné informácie pre opravný termín EČ a PFIČ MS 2013*
- *Pokyny pre školských koordinátorov, Pokyny pre školských koordinátorov – opravný termín*
- *Pokyny pre predsedov školských a predmetových maturitných komisií – vyučovacie jazyky, cudzie jazyky, matematika, Pokyny pre predsedov školských a predmetových maturitných komisií – vyučovacie jazyky, cudzie jazyky, matematika – opravný termín*
- *Pokyny pre administrátorov EČ a PFIČ maturitnej skúšky – vyučovacie jazyky, cudzie jazyky, matematika,*
- *Pokyny na hodnotenie PFIČ MS z jednotlivých predmetov,*
- *Pokyny a kritériá na hodnotenie PFIČ MS z jednotlivých predmetov,*

- Pokyny na hodnotenie úloh s krátkou odpoveďou EČ MS z jednotlivých predmetov,
- *Usmernenie k prihlasovaniu žiakov so zdravotným znevýhodnením na EČ MS,*
- testy a nahrávky k nim,
- Kľúče správnych odpovedí,
- témy a zadania PFIČ MS,
- Ukážky vyplnených odpoveďových hárkov,
- Pokyny na vyplňovanie odpoveďových hárkov k testu EČ MS,
- *Požiadavky na odbornú prípravu pedagogických zamestnancov pre výkon funkcie predsedu školskej maturitnej komisie a predsedu predmetovej maturitnej komisie platné od 1. 1. 2013,*
- sprievodné listy k jednotlivým zásielkam a informačné listy riaditeľom škôl.

b) Tvorba testovacích nástrojov

Testy EČ MS vychádzali z cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov pre jednotlivé predmety MS. Jedným z cieľov testov EČ MS bolo rozlíšiť výkony žiakov tak, aby mohli byť maturanti navzájom porovnávaní (slúži na to percentil). Ďalším z cieľov testovania bolo zhodnotiť úroveň znalostí, zručností a kompetencií maturantov, ktoré sú vymedzené základnými pedagogickými dokumentmi.

Maturitné testy boli vytvorené so zreteľom na ich možné použitie ako alternatívy prijímacích testov na vysoké školy. Navyše percentil porovnáva všetkých maturantov SR v predmete v danom školskom roku. Vysoké školy môžu tak využívať informácie, ktoré svojimi prijímacími skúškami nemôžu dosiahnuť. Maturitné testy boli pripravené tak, aby spĺňali všetky požadované kritériá na kvalitu testovania, teda aby mali vysokú mieru objektivity, validity (platnosti), reliability (spoľahlivosti) a citlivosti (rozlišovacej schopnosti).

NÚCEM pripravil pre riadny termín EČ MS spolu 17 druhov testov podľa jednotlivých predmetov a úrovní, pričom väčšina testov bola vytvorená v dvoch variantoch, ktoré sa líšili usporiadaním jednotlivých položiek. Testy z AJ, NJ, RJ a MAT boli vytvorené aj v maďarskom preklade pre žiakov zo škôl s vyučovacím jazykom maďarským. K testom z CJ boli vyhotovené zvukové nahrávky. Pre riadny termín EČ MS bolo pripravených spolu 12 druhov zvukových nahrávok, pričom z AJ, NJ a RJ boli vytvorené aj zvukové nahrávky s maďarským prekladom sprievodných pokynov.

Testy a zvukové nahrávky pre žiakov so zdravotným znevýhodnením boli upravené na základe individuálnych potrieb žiakov. Upravili sa hlavne po formálnej stránke, overovali rovnaké špecifické ciele ako u žiakov intaktnej populácie. Takto upravených testov bolo celkom 166 odlišných druhov z vyučovacích, cudzích jazykov a matematiky.

Z VUJ a CJ boli vytvorené témy a zadania PFIČ MS. Pre VUJ boli vytvorené tri štvorice tém a pre CJ tri štruktúrované zadania pre každú úroveň. Témy a zadania PFIČ MS boli v deň konania maturitnej skúšky žrebované predsedom ÚMK. Témy PFIČ MS z VUJ boli následne vyhlásené v Slovenskom rozhlase. V okamihu vyhlásenia boli témy zverejnené aj na webových stránkach MŠVVaŠ SR, NÚCEM, Slovenského rozhlasu, ÚIPŠ – ŠVS. Zadania PFIČ MS z CJ boli zverejnené iba prostredníctvom internetu. Školy mali možnosť tém a zadaní PFIČ MS prevziať z webových stránok a rozmnožiť ich podľa počtu svojich žiakov. Potvrdilo sa, že elektronický spôsob zverejňovania tém a zadaní PFIČ MS je bezproblémový, bezpečný a prispieva k efektívnemu prenosu informácií do škôl.

Proces prípravy a tvorby maturitných testov, maturitných tém a zadaní prebiehal v zmysle smernice NÚCEM za dodržania prísnych bezpečnostných podmienok a pravidiel. Testy boli tvorené externými tímami tvorcov, ktorých činnosť bola koordinovaná internými zamestnancami NÚCEM. Každý test prešiel odbornou recenziou a pripomienkovaním. Poslednú verziu testu vytvoril grafik v NÚCEM. Prístup k poslednej verzii testu mal len veľmi úzky okruh zodpovedných osôb a manipulácia s testami podliehala prísny bezpečnostným pravidlám.

c) Logistické zabezpečenie tlače, balenia a distribúcie testov

Tlač a balenie testov sa uskutočnili podľa schváleného harmonogramu. Maturitné testy boli tlačené v chránenom priestore NÚCEM na rozmnožovacích strojoch pripojených k počítačom, na ktorých bol nainštalovaný bezpečnostný softvér. Všetky činnosti v tomto priestore boli nepretržite monitorované kamerovým systémom. Vstup do priestoru, manipulácia s testami, tlač a balenie testov podliehali prísny bezpečnostným pravidlám, ktoré boli dôsledne dodržiavané a kontrolované.

Procesy logistiky tlače a balenia testov sa uskutočnili pomocou informačného systému špeciálne vytvoreného pre potreby NÚCEM. Informačný systém bol spojený s databázou žiakov a škôl prihlásených na maturitnú skúšku a umožňoval presnú evidenciu a kontrolu jednotlivých testov a zásielok.

Pri tlači boli testy označené čiarovým kódom a ďalšími ochrannými prvkami, ktoré slúžili na identifikáciu výťažkov testov. V prípade úniku testu na verejnosť by bolo možné presne zistiť, kedy a do ktorej školy bol daný test v zásielke doručený. Rovnako balenie testov a zvukových nosičov sa uskutočnilo tak, že sa viedla presná evidencia ich priradenia školám v zásielke. Práca s testami v tomto informačnom systéme síce zvýšila finančné, personálne a časové náklady, ale zároveň výrazne zvýšila bezpečnosť a kvalitu procesov a výstupov z NÚCEM.

Pred realizáciou maturitnej skúšky NÚCEM uskutočnil pracovné stretnutia so zamestnancami OŠ ObÚ, na ktorých sa dohodol vzájomný koordinovaný postup všetkých zúčastnených strán pri distribúcii zásielok a zabezpečení priebehu maturitnej skúšky. Pracovníci NÚCEM zaškolili zodpovedných pracovníkov OŠ ObÚ, ako kontrolovať obsah zásielok pri ich preberaní od kuriéra a pri preberaní riaditeľmi škôl, a ako skontrolovať špecifické ochranné prvky na zásielkach. OŠ ObÚ v spolupráci s riaditeľmi škôl určili 39 distribučných miest v rámci celého Slovenska, kam boli zásielky s testami doručené kuriérom.

Zásielky z NÚCEM boli protokolárne odovzdané kuriérskej službe bezpečne zabalené a zapečatené. Všetky zásielky boli deň pred začiatkom testovania doručené na distribučné miesta OŠ ObÚ podľa vopred stanoveného harmonogramu bez poškodenia.

Riaditelia škôl alebo nimi poverení zástupcovia si každý deň konania EČ MS prišli na určené DM prevziať zásielku s testami. Zásielky so zvyšnými testami zostávali bezpečne uschované na DM. Preberanie maturitných zásielok (testov EČ MS a zvukových nahrávok) v DM sa uskutočnilo protokolárne. Správnosť a neporušenosť obsahu zásielky potvrdili svojimi podpismi na jednej strane zamestnanec OŠ ObÚ a na strane druhej riaditeľ školy alebo ním poverený zástupca. Otázky súvisiace s distribúciou zásielok zamestnanci OŠ ObÚ okamžite riešili s koordinačným centrom v NÚCEM. OŠ ObÚ nenahlásili žiadne chyby v zásielkach.

Z dôvodu zvýšenia objektivity testovania a zvýšenia bezpečnosti pri manipulácii s testami boli uskutočnené tieto organizačné zmeny:

- zmena v menovaní predsedov PMK a ŠMK do škôl, zabezpečenie, aby si ich školy nemohli vzájomne vymieňať,
- zmena obsahu rezervnej zásielky, ktorá obsahovala iba OH, CD nahrávky a bezpečnostné obálky,
- evidovanie všetkých použitých aj nepoužitých bezpečnostných obálok,
- kódovanie škatúľ a zverejnenie prevodníka ich kódov na internete ráno v deň prevzatia zásielky.

Podľa vyhlásení zamestnancov OŠ ObÚ sa vyššie uvedené organizačné zmeny osvedčili, prispeli k zvýšeniu bezpečnosti pri manipulácii s testami a zamestnancov OŠ ObÚ výrazne

administratívne nezaťažili. Odporúčajú, aby sa tieto organizačné zmeny realizovali aj v ďalšom období.

1.3 Administrácia EČ a PFIČ MS, hodnotenie odpovedí na úlohy s krátkou odpoveďou

Administrácia EČ a PFIČ MS prebehla vo všetkých školách koordinovane na základe časového harmonogramu a organizačných pokynov vypracovaných NÚCEM. Po doručení zásielky s testami do škôl žiaci v dopoludňajších hodinách písali testy EČ MS. Odpovede na testové úlohy žiaci zaznamenávali do samoprepisovacích OH. V popoludňajších hodinách bola administrovaná PFIČ MS. Medzi oboma časťami maturitnej skúšky bola vymedzená prestávka pre žiakov a zúčastnených učiteľov.

V zmysle organizačných pokynov pripravených NÚCEM riadil realizáciu EČ a PFIČ MS v každej škole školský koordinátor a za jej priebeh zodpovedali riaditeľ školy, predseda ŠMK a predseda PMK. Administrátormi testov boli interní učitelia školy, ktorí nemali aprobáciu na testovaný predmet. Externý dozor počas administrácie testov a kontrolu pri hodnotení odpovedí na úlohy s krátkou odpoveďou EČ MS (okrem MAT) vykonávali pedagogickí zamestnanci z iných škôl – predsedovia PMK menovaní OŠ ObÚ. Priebeh maturitnej skúšky vo vybraných školách kontrolovali zamestnanci ŠŠI.

Pomocnými hodnotiteľmi odpovedí na úlohy s krátkou odpoveďou EČ MS z CJ a VUJ boli interní učitelia menovaní riaditeľom školy (mohli mať aj aprobáciu na testovaný predmet). Do škôl boli zaslané centrálné vypracované pokyny na hodnotenie EČ a PFIČ MS a v čase hodnotenia odpovedí na úlohy s krátkou odpoveďou v EČ MS mohli predsedovia PMK konzultovať so zamestnancami NÚCEM prípadné problémy spojené s hodnotením alebo s organizáciou tejto časti maturitnej skúšky. Hodnotitelia odpovedí na úlohy s krátkou odpoveďou hodnotili podľa kľúča správnych odpovedí, ktorý bol zverejnený na webovej stránke NÚCEM po ukončení EČ MS, tesne pred začiatkom hodnotenia odpovedí na úlohy s krátkou odpoveďou. Predsedovia PMK mohli na základe žiackych odpovedí, ktoré považovali za správne, požiadať o úpravu kľúča správnych odpovedí. Odborná komisia NÚCEM rozhodla o oprávnenosti návrhu na opravu kľúča správnych odpovedí. Pri akceptovaní návrhu NÚCEM zabezpečil rovnakú opravu všetkých relevantných odpoveďových hárkov. Testy z MAT sa v školách nevyhodnocovali.

1.4 Spracovanie odpoveďových hárkov a odoslanie výsledkov EČ MS

Po skončení EČ MS riaditelia škôl zaslali kuriérskou službou vyplnené originály OH (zabalené v špeciálnych bezpečnostných obálkach) spracovateľskej firme na centrálnu vyhodnotenie. Odpovede na úlohy s výberom odpovede boli vyhodnotené skenovaním, následne boli dáta vyčistené v elektronickom formáte a porovnané s kľúčom správnych odpovedí. Rovnako aj odpovede na úlohy s krátkou odpoveďou (už ohodnotené v školách hodnotiteľmi) boli spracované elektronicky.

Mnohé OH doručené zo škôl mali nedostatky vo vyplnení identifikačných údajov v záhlaví hárka (chybne vyplnený kód žiaka, kód školy, kód testu), niektoré odpovede na úlohy s krátkou odpoveďou neboli ohodnotené hodnotiteľmi a pod. Výskyt chýb v OH bol v porovnaní s predchádzajúcimi dvoma rokmi porovnateľný. NÚCEM v spolupráci so školami zabezpečil odstránenie uvedených nedostatkov.

Údaje a výstupy dodané spracovateľskou firmou boli v NÚCEM prekontrolované a porovnané s databázou prihlásených žiakov, vykonala sa položková analýza jednotlivých testov EČ MS.

Školy mali **od 7. mája 2013** možnosť prevziať výsledkové listiny v elektronickej podobe z Informačného systému pre EČ a PFIČ MS, ktorý bol vytvorený a spravovaný ÚIPŠ – ŠVS Banská Bystrica, a následne boli do škôl doručené výsledkové listiny v papierovej forme. Vo výsledkových listinách pre školy boli pre testovaných žiakov uvedené údaje o ich úspešnosti v teste (v percentách) a o percentile žiaka (v percentách vyjadrené umiestnenie

medzi ostatnými testovanými žiakmi). Na úrovni školy boli uvedené charakteristiky: priemerná úspešnosť a percentil školy (v percentách vyjadrené umiestnenie medzi školami, ktoré boli zapojené do testovania daného predmetu). Úlohou škôl bolo informovať svojich žiakov o výsledkoch z jednotlivých testov EČ MS. Úspešnosť a percentil sa uvádza na maturitnom vysvedčení každého maturanta.

Potvrdilo sa, že obe formy preberania a odovzdávania výsledkov sú spoľahlivé, bezpečné a z užívateľského hľadiska bezproblémové. Elektronická forma importu výsledkov školám uľahčila vypíňanie maturitných vysvedčení a príslušnej maturitnej dokumentácie, avšak bez zavedenia elektronického podpisu nie je možné ju považovať za právoplatný dokument výsledného hodnotenia maturantov.

Práce PFIČ MS boli opravené a hodnotené podľa centrálnych pokynov vypracovaných NÚCEM v jednotlivých školách internými hodnotiteľmi. Zber výsledkov PFIČ MS sa uskutočnil **od 13. mája 2013 do 14. júna 2013** prostredníctvom Informačného systému pre EČ a PFIČ MS ÚIPS – ŠVS v Banskej Bystrici. NÚCEM sa podarilo po druhýkrát zhromaždiť výsledky z PFIČ MS od všetkých zúčastnených škôl, ktorých žiaci maturovali, čo NÚCEM umožnilo objektívnejšie a presnejšie zhodnotiť aj túto časť MS. Zároveň sme prepojili výsledky žiakov z EČ a PFIČ MS, čo nám umožnilo zistiť počty žiakov, ktorí nespĺnili podmienky pre úspešné vykonanie MS z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ.

2 Výsledky štatistického spracovania EČ a PFIČ MS v školskom roku 2012/2013

2.1 Všeobecné výsledky

a) Prehľad počtu zúčastnených žiakov a škôl v EČ MS 2013

Maturitnú skúšku v školskom roku 2012/2013 vykonali žiaci zo **751** stredných škôl v Slovenskej republike. EČ MS 2013 v riadnom a náhradnom termíne sa zúčastnilo **56 345** žiakov, z toho v náhradnom termíne **92** žiakov.

Zo slovenského jazyka a literatúry maturovalo v riadnom termíne **53 526** žiakov. Najviac žiakov z tohto predmetu maturovalo v Prešovskom, Žilinskom a Košickom kraji. Z celkového počtu maturantov **3,9 %** maturovalo z maďarského jazyka a literatúry a zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry. Najviac žiakov z týchto predmetov maturovalo v Nitrianskom a Trnavskom kraji (**Tabuľka č. 1 v prílohe**). EČ MS z ukrajinského jazyka a literatúry sa uskutočnila v jednej škole v Prešovskom kraji, v ktorej maturovalo **31** žiakov.

Maturitnú skúšku z matematiky si zvolilo **8 203 žiakov**, t. j. **14,6 %** všetkých maturantov. V Žilinskom, Prešovskom, Košickom a Bratislavskom kraji si MAT ako maturitný predmet vybralo viac ako 1000 žiakov.

Z cudzích jazykov si žiaci najčastejšie volili anglický jazyk. Testy z AJ (spolu obe úrovne) si zvolilo **40 310** žiakov, čo predstavuje **76,0 %** z celkového počtu maturantov z CJ, z nemeckého jazyka (obidve úrovne) si zvolilo **10 984** žiakov (**20,7 %**). Tretím najčastejšie voleným cudzím jazykom bol ruský jazyk (**3,0 %**), nasledujú francúzsky jazyk (**0,2 %**), španielsky jazyk (**0,06 %**) a taliansky jazyk (**0,03 %**). Nárast podielu maturantov z celkového počtu maturantov z CJ oproti minulému roku zaznamenal iba AJ (**zo 74,0 % na 76,0 %**), u ostatných cudzích jazykov došlo k miernemu poklesu podielu maturantov, okrem ruského jazyka, v ktorom sa podiel maturantov nezmenil.

Tabuľky č. 8 až 11 v prílohe prezentujú informácie o počte žiakov so zdravotným znevýhodnením zúčastnených v EČ a PFIČ MS, ich zastúpenie v jednotlivých druhoch škôl a ich priemernú úspešnosť. Z **tabuľky č. 8** vyplýva, že každoročne sa podiel žiakov so zdravotným znevýhodnením zvyšuje. Z ďalšej analýzy údajov vyplýva, že najviac sa zvyšuje podiel žiakov s vývinovými poruchami učenia (zo 75,6 % žiakov so ZZ v roku 2012 na 77,6 % žiakov so ZZ v roku 2013).

b) Vývoj počtu žiakov testovaných v jednotlivých predmetoch a úrovniach MS

Na základe údajov z meraní realizovaných v rámci EČ MS v rokoch **2006 až 2013** vieme rozoznať určité tendencie žiakov pri výbere maturitných predmetov a úrovní. Trendy vo vývoji počtu prihlásených žiakov na EČ MS v jednotlivých rokoch ukazujú **obrázky č. 1 až 10 v prílohe**.

Dlhodobou pozorovaným javom je skutočnosť, že AJ je najviac preferovaným CJ. Napriek miernemu poklesu počtu maturantov z AJ v tomto roku (**obrázok č. 4 v prílohe**), vzhľadom na demografický pokles počtu maturantov, výrazne rastie podiel maturantov z tohto jazyka oproti ostatným CJ. Od roku 2011 narástol podiel maturantov z AJ **zo 68,6 % na 76,0 %**.

Záujem o maturitu z ďalších CJ (okrem RJ) klesá (**obrázky č. 5 až 9 v prílohe**).

Keďže **od roku 2009** môžu žiaci vykonať EČ MS iba z jedného cudzieho jazyka, odzrkadlil sa tento fakt na zvýšení počtu maturantov z troch „veľkých“ jazykov (AJ, NJ, RJ) na úkor „malých“ jazykov (FJ, TJ, SJ).

Legislatívna zmena, ktorá „prinútila“ žiakov gymnázií maturovať z povinného CJ na úrovni B2, zastavila znižovanie záujmu žiakov o maturitu z cudzích jazykov na vyššej úrovni B2

podľa SERR. Zmena spôsobila vo všetkých CJ zvýšenie podielu maturantov na úrovni B2 a pokles na úrovni B1 (**obrázky č. 4 až 9 v prílohe**).

Pozorovateľný je mierne klesajúci počet maturantov z MAT, ktorý súvisí aj s klesajúcou demografickou krivkou (**obrázok č. 10 v prílohe**). Podiel maturantov z MAT z celkového počtu maturantov je v posledných štyroch rokoch stabilný (**obrázok č. 25 v prílohe**).

c) Úspešnosť žiakov v testoch EČ MS 2013

Celkové priemerné úspešnosti v testoch EČ MS sa pohybovali v rozmedzí od **33,7 %** (ŠJ úroveň B1) do **65,8 %** (UJL). Celkové priemerné úspešnosti v testoch z predmetov, ktoré písalo viac ako 200 žiakov, sa pohybovali od **44,3 %** (NJ úroveň B1) do **63,2 %** (AJ úroveň B2).

Priemerné úspešnosti v jednotlivých testoch EČ MS boli očakávané aj s prihliadnutím na to, že testy boli pripravované ako NR testy („norm referenced“, porovnávacie/rozlišujúce testy), v ktorých za ideálnu považujeme priemernú úspešnosť v rozmedzí **od 50 % do 60 %**, rovnako s prihliadnutím na zloženie testovaného súboru žiakov a jeho očakávaný výkon. V tomto kontexte priemernú úspešnosť v teste z AJ úroveň B2 (**63,2 %**) možno hodnotiť ako priemernú úspešnosť mierne nad očakávanie a priemernú úspešnosť v teste z NJ úroveň B1 (**44,3 %**) ako priemernú úspešnosť pod očakávanie.

Úspešnosť podľa kraja

V **tabuľke č. 3 (príloha)** uvádzame dosiahnutú priemernú úspešnosť maturantov v testoch EČ MS z jednotlivých predmetov a úrovní podľa kraja.

Z porovnania výsledkov žiakov zo škôl jednotlivých krajov vyplývajú tieto zistenia:

- Vo väčšine testov sa medzi výsledkami žiakov z jednotlivých krajov nezistili vecne významné rozdiely.
- Žiaci Banskobystrického kraja dosiahli najnižšiu priemernú úspešnosť vo väčšine administrovaných testov.
- Mierne vecne významné rozdiely sme namerali medzi výsledkami žiakov **Banskobystrického kraja** a žiakmi:
 - **Bratislavského kraja** v teste z MAT a v teste z AJ úroveň B2,
 - **Nitrianskeho, Prešovského a Košického kraja** v teste z NJ úroveň B2,
 - **Nitrianskeho kraja** v teste z NJ úroveň B1.

Úspešnosť podľa druhu školy

Prehľadné porovnanie priemernej úspešnosti maturantov gymnázií a maturantov SOŠ a konzervatórií je uvedené v **tabuľke č. 4 (príloha)**. Pri dosiahnutej priemernej úspešnosti žiakov v teste je uvedený aj počet žiakov, ktorí test písali. Tento parameter je veľmi dôležitý pre korektnú interpretáciu dosiahnutých výsledkov. V testoch zo **SJL, MJL, SJSL, MAT** žiaci gymnázií dosiahli štatisticky významne lepšie výsledky ako žiaci SOŠ a konzervatórií. Rozdiely boli **stredne až silne vecne významné**. Vzhľadom na legislatívnu zmenu, ktorá „prinútila“ gymnazistov maturovať z CJ na obťažnejšej úrovni B2, nie je možné porovnať výsledky v testoch z CJ.

Úspešnosť podľa zriaďovateľa

Z porovnania výsledkov žiakov zo škôl jednotlivých zriaďovateľov môžeme vysloviť nasledujúce závery (**tabuľka č. 5 v prílohe**):

- Nezaznamenali sme vecne významné rozdiely medzi priemernou úspešnosťou žiakov cirkevných a štátnych škôl a priemernou úspešnosťou žiakov štátnych a súkromných škôl v žiadnom z testovaných predmetov.
- Žiaci cirkevných škôl dosiahli **lepšie výsledky** ako žiaci súkromných škôl na úrovni strednej vecnej významnosti v teste zo **SJL** a tiež v teste z **MJL** na úrovni miernej vecnej významnosti.

Podrobnejšie údaje o významnosti zistených rozdielov budú obsahom ďalších analýz.

Úspešnosť podľa pohlavia

Z **tabuľky č. 6 v prílohe** vyplýva, že vo väčšine testov boli výsledky chlapcov na úrovni výsledkov dievčat, rozdiely **neboli vecne významné**. Len v teste z **MJL** bol rozdiel medzi výsledkom dievčat (64,4 %) a chlapcov (56,9 %) **mierne vecne významný**.

Úspešnosť žiakov gymnázií podľa dĺžky štúdia

Pri porovnávaní výsledkov žiakov zo 4-ročných, 5-ročných a 8-ročných gymnázií v predmetoch SJL, MAT, AJ B2, NJ B2 z **tabuľky č. 7 v prílohe** sme zistili:

- medzi týmito troma skupinami žiakov nie sú vecne významné rozdiely v predmetoch SJL a MAT,
- v teste z AJ úroveň B2 **najvyššiu priemernú úspešnosť** dosiahli žiaci 5-ročných gymnázií. Rozdiel medzi výsledkami žiakov 4-ročných a 5-ročných gymnázií bol mierne vecne významný, rozdiel medzi výsledkami žiakov 5-ročných a 8-ročných gymnázií bol stredne vecne významný.
- v teste z NJ úroveň B2 **najvyššiu priemernú úspešnosť** dosiahli žiaci 5-ročných gymnázií. Rozdiely medzi výsledkami žiakov 4-ročných a 5-ročných gymnázií, ako aj medzi žiakmi 5-ročných a 8-ročných gymnázií bol stredne vecne významný.

Úspešnosť žiakov so zdravotným znevýhodnením

Tabuľka č. 10 prezentuje priemernú úspešnosť žiakov so zdravotným znevýhodnením v jednotlivých predmetoch EČ MS 2013. Podrobnejšie údaje o významnosti zistených rozdielov budú obsahom správy o výsledkoch žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Splnenie podmienok pre úspešné vykonanie MS z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ, alebo len EČ

Od MS 2013 platia sprísnené pravidlá pre úspešné vykonanie MS z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ, alebo len EČ.

Tabuľka č. 12 prezentuje prehľad počtu žiakov, ktorí nespĺnili iba jedno kritérium pre úspešné vykonanie MS z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ (počty žiakov, ktorí nespĺnili kritérium iba pre EČ, alebo iba pre PFIČ), alebo nespĺnili obidve kritériá. Žiaci, ktorí nespĺnili obidve kritériá, musia úspešne absolvovať opravnú skúšku z EČ alebo PFIČ, aby úspešne vykonali MS. Z predmetov, z ktorých maturovalo viac ako 1000 žiakov, bol najvyšší podiel žiakov, ktorí nespĺnili obidve kritériá, v nemeckom jazyku úroveň B1 – **4,62 %** žiakov.

Matematika je jediným predmetom, ktorý má iba EČ. Ak žiak dosiahne v EČ 25 % bodov alebo menej, aby úspešne vykonal MS, musí byť úspešný na opravnej skúške z tohto predmetu. V **tabuľke č. 12** vidíme, že 25 % bodov alebo menej dosiahlo až **780** žiakov, čo predstavuje **8,90 %** žiakov, ktorí si zvolili matematiku ako maturitný predmet. Je potrebné si však uvedomiť, že žiaci zo SOŠ si matematiku môžu zvoliť iba ako dobrovoľný predmet. Ak je žiak neúspešný z dobrovoľného predmetu (tzn. ak nedosiahol viac ako 33 %), pri

celkovom hodnotení MS sa na výsledok z tohto predmetu neprihliada. Z uvedeného dôvodu opravný termín z matematiky musí úspešne zvládnuť iba maximálne **154** žiakov z gymnázií (žiaci gymnázií si matematiku môžu zvoliť ako voliteľný alebo dobrovoľný maturitný predmet). V **tabuľke č. 13** porovnávame podiely maturantov, ktorí nespĺnili jedno alebo obidve kritériá pre úspešné vykonanie MS v rokoch 2012 a 2013. Sprísnené kritériá pre úspešné vykonanie MS z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ, alebo len EČ, platia od MS 2013. Z údajov **tabuľky č. 13** vidíme, že vo väčšine testov MS 2013 je nižší podiel neúspešných žiakov ako v MS 2012.

Ďalšími analýzami sme zistili, že ak by boli v roku 2012 platili sprísnené kritériá, opravnú skúšku z EČ a PFIČ (z matematiky iba EČ) by muselo úspešne absolvovať **5,53 %** maturantov, aby úspešne vykonali MS. V roku 2013 sa podiel žiakov, ktorí by pre úspešné vykonanie MS museli úspešne vykonať opravnú skúšku z EČ a PFIČ (z matematiky iba EČ), znížil na **2,58 %**.

Výsledky opravného termínu EČ a PFIČ v septembri 2013

V **tabuľke č. 14** porovnávame počet žiakov, ktorí nespĺnili obe podmienky pre úspešné vykonanie MS v predmetoch s EČ a PFIČ, alebo len EČ (v predmete matematika získali 25 % bodov alebo menej). Aby takíto žiaci úspešne vykonali maturitnú skúšku, musia splniť aspoň jedno kritérium, t.j. získať viac ako 33 % z EČ alebo viac ako 25 % z PFIČ (z predmetu MAT získať viac ako 25 % bodov) za predpokladu, že z ÚFIČ boli hodnotení známku dobrý alebo lepšou. Do počtu neúspešných žiakov z MAT, ktorí získali 25 % bodov a menej sme zahrnuli iba žiakov gymnázií. Žiaci SOŠ a konzervatórií si MAT môžu zvoliť iba ako dobrovoľný predmet, tzn. že pre úspešné vykonanie maturitnej skúšky nemusia MAT opakovať.

Z **tabuľky č. 14** vidíme, že **71,2 %** žiakov, ktorí nespĺnili obe podmienky pre úspešné vykonanie MS v predmetoch s EČ a PFIČ, alebo len EČ, vykonali opravný termín EČ z týchto predmetov. Najvyšší podiel **95,1 %** konal opravnú skúšku z predmetu slovenský jazyk a literatúra.

V **tabuľke č. 15** sledujeme, aký bol podiel žiakov, ktorí v opravnom termíne EČ nezískali viac ako 33 % (z matematiky viac ako 25 %). Vidíme, že až **71,8 %** zo žiakov, ktorí konali opravnú skúšku EČ, nespĺnilo tieto podmienky. Najnižší podiel neúspešných žiakov v opravnom termíne EČ bol v predmete MAT – **43,7 %**.

2.2 Analýza výsledkov EČ MS podľa predmetov

2.2.1 Vyučovacie jazyky a slovenský jazyk a slovenská literatúra

Štruktúra testov zo všetkých VUJ a SJSL bola rovnaká. Maturitné testy obsahovali 64 položiek – 40 úloh s výberom odpovede, 24 úloh s krátkou odpoveďou.

a) Slovenský jazyk a literatúra

Test zo SJL riešilo **53 526** žiakov zo **720** škôl s vyučovacím jazykom slovenským a jednej školy s vyučovacím jazykom ukrajinským. Z toho bolo **17 750** žiakov z gymnázií a **35 776** žiakov zo stredných odborných škôl a konzervatórií. Priemerná úspešnosť žiakov v teste zo SJL bola **61,8 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahlo **1 520** žiakov, čo je **2,8 %** maturantov z predmetu.

V SJL sa potvrdil rozdiel medzi výkonmi žiakov gymnázií a SOŠ a konzervatórií. Tento rozdiel bol silne vecne významný (**obrázok č. 11 v prílohe**).

Žiaci cirkevných škôl dosiahli výsledok lepší ako žiaci súkromných škôl, rozdiel bol stredne vecne významný (**obrázok č. 12 v prílohe**).

Výsledky žiakov z jednotlivých krajov sú na úrovni národného priemeru, rozdiely sú z hľadiska vecnej významnosti zanedbateľné (**obrázok č. 13 v prílohe**).

Priemerné úspešnosti žiakov, ktorí navštevujú 4-, 5- a 8-ročné gymnáziá, sú porovnateľné (**obrázok č. 14 v prílohe**).

Rozdiel v priemernej úspešnosti dievčat a chlapcov **nie je vecne významný**.

Analýzou testov zo SJL sme zistili, že v oblasti **čítania s porozumením (69,4 %)** žiaci dosiahli najvyššiu úspešnosť v úlohách, pri ktorých bolo treba pracovať s informáciami explicitne uvedenými v texte a pri interpretácii umeleckého textu. Úlohy zamerané na prácu s umeleckým textom riešili žiaci mierne úspešnejšie než úlohy zamerané na prácu s odborným textom. Prácu s nesúvislým textom zvládli žiaci na dobrej úrovni. Oblasť čítania s porozumením nepredstavovala pre žiakov oboch druhov stredných škôl väčší problém.

V **jazykovej zložke (59 %)** žiaci dosiahli vyššiu priemernú úspešnosť v úlohách z lexikológie (**71 %**) pri určovaní synonym a antonym. Naopak, nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v syntaxi (**32,8 %**), pričom mali určiť nezhodný prívlastok a typ vedľajšej vety v podradovacom súvetí. Najmenšie problémy v syntaxi žiakom spôsobovalo určenie podmetu v jednoduchej vete. Nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci aj v morfológii (**45,2 %**) – ťažkosti im spôsobilo vyhľadanie plnovýznamového slovného druhu (príslovka) a porovnanie súčasného spisovného jazyka s dobovým jazykom literárneho diela. V morfológii sa žiakom najviac darilo pri určovaní vzoru podstatného mena (dľaň).

Literárna zložka (49,3 %) bola pre žiakov najťažšou časťou testu. V oblasti literárnej histórie (**47,1 %**) mali žiaci ťažkosti s obsahom povinného diela (Jozef Mak) a určením literárneho smeru (naturizmus), lepšie sa im darilo pri identifikácii názvu povinného diela (Kto chytá v žite). V teórii literatúry (**52,6 %**) boli žiaci úspešnejší pri určovaní rýmu, menej úspešní boli pri úlohách s otvorenou odpoveďou zameraných na aplikáciu literárnovedných termínov (replika, pointa).

b) Maďarský jazyk a literatúra

Test z MJL riešilo **2 192** žiakov zo **63** škôl s vyučovacím jazykom maďarským, z toho bolo **881** žiakov z gymnázií a **1 311** žiakov zo SOŠ a konzervatórií. Priemerná úspešnosť žiakov v teste z MJL bola **60,9 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahlo **71** žiakov, čo je **3,2 %** zo všetkých maturantov predmetu.

V MJL sa potvrdil rozdiel v priemernej úspešnosti v prospech žiakov gymnázií v porovnaní so žiakmi SOŠ a konzervatórií (**obrázok č. 17 v prílohe**) na úrovni silnej vecnej významnosti.

Žiaci cirkevných škôl dosiahli výsledok lepší ako žiaci súkromných škôl, rozdiel bol mierne vecne významný (**obrázok č. 18 v prílohe**).

Rozdiely medzi výsledkami žiakov z rôznych krajov nie sú vecne významné (**obrázok č. 19 v prílohe**).

Zistený rozdiel medzi priemernou úspešnosťou dievčat a chlapcov je na úrovni miernej vecnej významnosti (**obrázok č. 20 v prílohe**).

c) Ukrajinský jazyk a literatúra

Test z UJL riešilo **31** žiakov jedného gymnázia s vyučovacím jazykom ukrajinským. Žiaci dosiahli priemernú úspešnosť **65,8 %**. Všetci žiaci dosiahli úspešnosť **viac ako 33 %**.

Vzhľadom na štatisticky malú vzorku je vyvodzovanie akýchkoľvek ďalších záverov pre celoplošné meranie irelevantné.

d) Slovenský jazyk a slovenská literatúra

Test zo SJSJL riešilo **2 191** žiakov zo **63** škôl s vyučovacím jazykom maďarským. Z toho bolo **883** žiakov gymnázií a **1 308** žiakov SOŠ a konzervatórií. Žiaci dosiahli v teste priemernú úspešnosť **54,9 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahlo **164** žiakov, čo je **7,5 %** zo všetkých maturantov maturujúcich zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry.

V SJSJL sa potvrdili rozdiely vo výkonoch žiakov gymnázií a žiakov SOŠ a konzervatórií v prospech žiakov gymnázií na úrovni strednej vecnej významnosti (**obrázok č. 21 v prílohe**).

Nepotvrdili sa vecne významné rozdiely v priemernej úspešnosti žiakov škôl rozdelených podľa zriaďovateľa (**obrázok č. 22 v prílohe**).

Rozdiely medzi výsledkami žiakov z rôznych krajov nie sú vecne významné (**obrázok č. 23 v prílohe**).

Nepotvrdil sa vecne významný rozdiel v priemernej úspešnosti chlapcov a dievčat (**obrázok č. 24 v prílohe**).

2.2.2 Matematika

Test z MAT obsahoval **20** úloh s krátkou odpoveďou a **10** úloh s výberom odpovede, ktoré zahŕňali všetky tematické oblasti a úrovne kognitívnej náročnosti myšlienkových operácií potrebných na vyriešenie úloh.

Test z MAT riešilo **8 203** žiakov zo **413** škôl, čo je **14,6 %** všetkých maturantov. Z toho bolo **5 358** žiakov GYM a **2 845** žiakov SOŠ. Priemerná úspešnosť žiakov v teste z MAT bola **50,9 %**. Úspešnosť **menej ako 25 %** dosiahlo **780** žiakov, čo je **9,51 %** maturantov z matematiky (**154** žiakov GYM – môžu si zvoliť MAT ako voliteľný alebo dobrovoľný predmet, **626** žiakov SOŠ – môžu si zvoliť MAT iba ako dobrovoľný predmet). Úspešnosť **viac ako 25 % a zároveň menej ako 33 %** dosiahlo **660** žiakov, čo je **8,05 %** maturantov z matematiky.

V EČ MS z MAT sa potvrdil rozdiel vo výkonoch žiakov GYM a žiakov SOŠ (**obrázok č. 27 v prílohe**) na úrovni silnej vecnej významnosti.

Nezaznamenali sme vecne významné rozdiely medzi priemernou úspešnosťou žiakov štátnych, cirkevných a súkromných škôl (**obrázok č. 28 v prílohe**).

V porovnaní s národným priemerom rozdiely v priemernej úspešnosti medzi žiakmi rôznych krajov nie sú vecne významné, až na rozdiel medzi žiakmi Banskobystrického kraja a národného priemeru, ktorý je na úrovni miernej vecnej významnosti (**obrázok č. 29 v prílohe**).

Nepotvrdil sa vecne významný rozdiel v priemernej úspešnosti chlapcov a dievčat (**obrázok č. 30 v prílohe**).

Priemerné úspešnosti žiakov, ktorí navštevujú 4-, 5- a 8-ročné gymnáziá, sú porovnateľné (**obrázok č. 31 v prílohe**).

Vo všetkých hodnotených častiach žiaci GYM dosiahli vyššiu priemernú úspešnosť ako žiaci SOŠ. Rozdiel bol v jednotlivých častiach mierne (*Stereometria; Kombinatorika,*

pravdepodobnosť a štatistika) až silne (*Planimetria*) vecne významný (**obrázok č. 32 v prílohe**). Najväčšie rozdiely v priemernej úspešnosti žiakov GYM a SOŠ sme zaznamenali v úlohách vyžadujúcich výpočet pomocou rovníc, vzťahov a premenných.

Z porovnania priemernej úspešnosti žiakov v teste z MAT v rokoch 2009 až 2013 z pohľadu zriaďovateľa (**obrázok č. 33 v prílohe**) môžeme konštatovať, že v posledných rokoch sa rozdiely medzi priemernými úspešnosťami žiakov škôl jednotlivých zriaďovateľov postupne znižujú a nie sú vecne významné.

2.2.3 Cudzie jazyky

V zmysle novely vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky o ukončovaní štúdia na stredných školách platnej od 1. 9. 2011 všetci žiaci gymnázií maturujú z povinného CJ na úrovni B2. Žiaci SOŠ a konzervatórií si môžu zvoliť úroveň B1 alebo B2. Z uvedeného dôvodu výsledky žiakov gymnázií nie je možné porovnávať s výsledkami žiakov SOŠ a konzervatórií.

Testy EČ MS úrovne B1 a B2 z CJ sa odlišovali stupňom obsahovej náročnosti, počtom a náročnosťou testových položiek a stanovenou časovou dotáciou na ich vypracovanie.

Testy EČ MS obidvoch úrovní pozostávali z troch častí:

- *Počúvanie s porozumením* (obidve úrovne: 3 úlohy/20 položiek),
- *Gramatika a lexika* (úroveň B1: 2 úlohy/20 položiek, úroveň B2: 3 úlohy/40 položiek),
- *Čítanie s porozumením* (obidve úrovne: 3 úlohy/20 položiek).

a) Anglický jazyk

Test z AJ v úrovni B1 aj B2 riešilo **40 310** žiakov, čo predstavovalo **76,0 %** všetkých maturantov, ktorí maturovali z CJ.

Anglický jazyk úroveň B1

Test z AJ úroveň B1 riešilo **25 491** žiakov z **504** škôl, čo predstavovalo **71,2 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na úrovni B1. Z toho bolo **14** žiakov gymnázií (dobrovoľná maturitná skúška) a **25 477** žiakov SOŠ a konzervatórií. Priemerná úspešnosť žiakov v teste bola **55,3 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahlo **3 849** žiakov, čo je **15,1 %** maturantov z anglického jazyka na tejto úrovni.

V porovnaní s národným priemerom rozdiely v priemernej úspešnosti medzi žiakmi rôznych krajov neboli vecne významné (**obrázok č. 37 v prílohe**).

Najlepší výsledok dosiahli žiaci súkromných škôl. Výsledok žiakov cirkevných škôl bol **horší** na úrovni strednej vecnej významnosti oproti národnému priemeru (**obrázok č. 35 v prílohe**).

Neboli zaznamenané vecne významné rozdiely v priemernej úspešnosti chlapcov a dievčat (**obrázok č. 39 v prílohe**).

V teste z AJ úroveň B1 dosiahli žiaci **najvyššiu priemernú úspešnosť** v časti *Počúvanie s porozumením* (**61,3 %**), nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v časti *Čítanie s porozumením* (**53,0 %**) a najnižšiu v časti *Gramatika a lexika* (**51,6 %**) (**obrázok č. 41 v prílohe**).

Z analýzy výsledkov položiek jednotlivých častí testu z AJ úroveň B1 vyplývajú nasledovné zistenia:

V časti *Počúvanie s porozumením* žiaci prevažne zlyhávali v riešení takých úloh, ktoré si vyžadovali zachytenie informácií obsahujúcich náročnejšiu slovnú zásobu, žiakom robilo problém vnímanie *hypero-hyponymických vzťahov* (slová, medzi ktorými existuje vzťah významovej nadradenosti/podradenosti). Náročnejšími bola pre žiakov aj selekcia a pochopenie dvoch špecifických informácií potrebných na riešenie zadanej úlohy. Naopak, oveľa vyššiu úspešnosť riešenia dosiahli žiaci v tých úlohách, kde stačilo zachytiť informácie obsahujúce jednoduchú slovnú zásobu, alebo kde bolo treba na riešenie použiť informácie explicitne uvedené v nahrávke v takom istom tvare slova, v akom sa nachádzali v zadaní úlohy, a teda si nevyžadovali hlbšiu analýzu alebo aplikáciu, ale stačilo len ich porozumenie (nižšie myšlienkové procesy). Žiaci preukázali dobré schopnosti aj pri abstrahovaní hlavnej myšlienky vypočutého a identifikovaní informácie, ktorá sa v nahrávke nenachádzala.

V časti *Gramatika a lexika* mali žiaci problémy s úlohami vyžadujúcimi si produkciu krátkej odpovede – dopĺňanie slov do kontextu. Problematickým sa ukázalo byť používanie vzťahných zámen, predprítomného času, použitie viacslovných sloviac alebo aj výber správnej lexikálnej jednotky so zreteľom aj na kontext. Na druhej strane najúspešnejšie riešenými boli úlohy s výberom odpovede, ktoré obsahovali markantne jednoduchšiu gramatiku a lexiku, prípadne frekventované výrazy. Vzhľadom na skutočnosť, že žiaci na tejto úrovni majú obvyčajne veľké problémy s produktívnym ovládaním jazyka, je zaujímavé, že medzi najúspešnejšie riešenými položkami sa objavili aj také, ktoré preverovali práve produktívne použitie jazyka (stále však išlo o položky preverujúce jednoduchšie gramatické a lexikálne jednotky).

V časti *Čítanie s porozumením* mali žiaci problémy v úlohách s krátkou odpoveďou vyžadujúcich si doplnenie slov do zhrnutia textu. Úplne najťažšími boli pre žiakov také zadania úloh, v ktorých museli na základe viacerých informácií nasledujúcich v texte za sebou vyvodiť podstatnú informáciu a doplniť ju do zhrnutia textu. Horšie riešenými boli aj niektoré položky na vyhľadávanie špecifickej informácie v texte – určovanie pravdivosti a nepravdivosti výrokov a hľadanie referencie v častiach textu, ktoré vyžadovali hlbšie pochopenie informácií, nielen ich lokalizovanie. Nižšiu úspešnosť dosahovali žiaci aj v záporne formulovaných úlohách, čo si aj v materinskom jazyku vyžaduje zapojenie vyšších myšlienkových operácií. Na druhej strane sa ukázalo, že žiaci efektívne riešili aj úlohy na určenie správnosti a nesprávnosti výrokov (tento typ úlohy obsahoval aj viaceré priemerne veľmi nízko riešené položky), avšak za predpokladu, že neobsahovali náročné jazykové výrazy. Vysoká úspešnosť bola dosiahnutá pri riešení položiek zameraných na prácu s logickou štruktúrou textu, ktoré preverovali najmä orientáciu v hlavnej štruktúre textu s využitím aplikácie receptívneho ovládania základných gramatických a lexikálnych poznatkov v kontexte. Žiaci zvládli aj produkciu krátkych odpovedí do zhrnutia textu za predpokladu, že si zadanie nevyžadovalo zapojenie vyšších myšlienkových operácií a prevažne stačilo informáciu lokalizovať, abstrahovať a správne použiť v podobne formulovanej vete.

Anglický jazyk úroveň B2

Test z AJ úroveň B2 riešilo **14 819** žiakov z **367** škôl, čo predstavovalo **85,9 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na úrovni B2. Z toho bolo **14 446** žiakov gymnázií a **373** žiakov SOŠ a konzervatórií. Žiaci dosiahli v teste priemernú úspešnosť **63,2 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahlo **602** žiakov, čo je **4,1 %** maturantov z anglického jazyka na tejto úrovni.

Rozdiel medzi výsledkami žiakov 4-ročných a 5-ročných gymnázií v teste z AJ úroveň B2 **bol štatisticky významný** na úrovni miernej vecnej významnosti a rozdiel medzi výsledkami žiakov 5-ročných a 8-ročných gymnázií **bol štatisticky významný** na úrovni strednej vecnej významnosti (**obrázok č. 34 v prílohe**).

Rozdiely výsledkov žiakov škôl podľa zriaďovateľa oproti národnému priemeru **neboli** vecne významné (**obrázok č. 36 v prílohe**).

Žiaci Banskobystrického kraja dosiahli v tomto teste v porovnaní s národným priemerom horší výsledok na úrovni **miernej vecnej významnosti** (**obrázok č. 38 v prílohe**).

V teste **neboli** zaznamenané vecne významné rozdiely v priemernej úspešnosti chlapcov a dievčat (**obrázok č. 40 v prílohe**).

V teste z AJ úroveň B2 dosiahli žiaci **najvyššiu priemernú úspešnosť** v časti *Počúvanie s porozumením* (**70,8 %**), nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v časti *Čítanie s porozumením* (**64,5 %**) a najnižšiu v časti *Gramatika a lexika* (**54,3 %**).

Z analýzy výsledkov položiek jednotlivých testovaných oblastí testu z AJ úroveň B2 vyplývajú nasledovné zistenia:

V časti *Počúvanie s porozumením* mali žiaci problémy zachytiť špecifické informácie obsahujúce náročnejšiu slovnú zásobu alebo zložitejšie gramatické štruktúry, kľúčové pre pochopenie informácie. Miernejšie problémy spôsobovalo riešenie položiek zameraných na zachytenie dvoch po sebe nasledujúcich informácií potrebných pre správne riešenie zadanej úlohy alebo identifikovanie informácie, ktorá sa v nahrávke nenachádzala. Žiaci na druhej strane dokázali úspešne zachytiť hlavnú informáciu a úspešnejší boli takmer vždy vtedy, keď sa napr. informácie, ktoré potrebovali na riešenie úlohy, v nahrávke vyskytovali vo veľmi podobnom tvare slova, v akom sa nachádzali v zadaní úlohy.

V časti *Gramatika a lexika* mali žiaci problémy s úlohami vyžadujúcimi si produkciu krátkej odpovede. Vo všeobecnosti mali väčšie problémy s predložkovými väzbami alebo menej frekventovanými výrazmi – ustálenými slovnými spojeniami. Problém im spôsobujú aj niektoré spôsoby tvorenia slov, najmä tvorenie slov pomocou predpôň či zmenou v kmeni slova. Úlohy s výberom odpovede zamerané na testovanie gramatickej a lexikálnej kompetencie mali nižšiu mieru obťažnosti. Lepšie riešené položky v tejto časti boli zamerané na jednoduchšie gramatické (zámena, vyjadrenia množstva, prítomný čas priebehový) alebo lexikálne jednotky. V rámci tvorenia slov žiaci lepšie pracovali so slovami, ktoré vytvárali pomocou prípon alebo s využitím často používaných predpôň.

V časti *Čítanie s porozumením* mali žiaci problémy v úlohách s krátkou odpoveďou vyžadujúcich si doplnenie slov do zhrnutia textu a obsahujúcich náročnejšiu lexiku. Úplne najťažšími boli pre žiakov také úlohy, v ktorých museli informácie z textu nielen vyvodiť a doplniť ich do zhrnutia textu, ale museli použiť slovo v inom tvare. Horšie riešenými boli aj niektoré položky zamerané na priradovanie viet do kontextu – v hľadaní logických súvislostí v rámci textu s využitím lexikálnych a gramatických vedomostí. Na druhej strane sa ukázalo, že žiaci efektívne zvládli aj viaceré úlohy na určenie správnosti a nesprávnosti výrokov (60 % – 90 %). Vysoká úspešnosť bola dosiahnutá aj pri položkách spadajúcich do zhrnutia textu za predpokladu, že stačilo informáciu len správne pochopiť, lokalizovať a použiť ju v tej istej podobe.

b) Nemecký jazyk

Test z NJ úroveň B1 aj B2 spolu riešilo **10 984** žiakov, čo predstavuje **20,7 %** maturantov, ktorí maturovali z CJ.

Nemecký jazyk úroveň B1

Test z NJ úroveň B1 riešilo **8 951** žiakov zo **466** škôl, čo predstavovalo **25,0 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na tejto úrovni. Z toho bol **jeden** žiak gymnázia (dobrovoľná maturitná skúška) a **8 950** žiakov SOŠ a konzervatórií. Testovaní žiaci dosiahli priemernú úspešnosť **44,3 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahlo **2 278** žiakov, čo je **25,5 %** maturantov z nemeckého jazyka na tejto úrovni.

Rozdiely v priemernej úspešnosti žiakov škôl podľa zriaďovateľa v teste z NJ úroveň B1 **nie sú vecne významné (obrázky č. 44 v prílohe)**.

Rozdiely priemernej úspešnosti žiakov z rôznych krajov v teste nie sú vecne významné, až na rozdiel medzi výsledkami žiakov Nitrianskeho a Banskobystrického kraja. Výsledok žiakov Nitrianskeho kraja je lepší ako národný priemer, rozdiel je mierne vecne významný (**obrázok č. 46 v prílohe**).

V teste neboli zaznamenané vecne významné rozdiely v priemernej úspešnosti chlapcov a dievčat (**obrázky č. 48 v prílohe**).

V teste z NJ úroveň B1 žiaci dosiahli najvyššiu priemernú úspešnosť v časti *Počúvanie s porozumením* (**46,8 %**), nižšiu v časti *Čítanie s porozumením* (**43,2 %**) a najnižšiu v časti *Gramatika a lexika* (**42,9 %**).

Nemecký jazyk úroveň B2

Test z NJ úroveň B2 riešilo **2 033** žiakov z **205** škôl, čo predstavovalo **11,8 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na tejto úrovni. Z toho bolo **1 975** žiakov gymnázií a **58** žiakov SOŠ a konzervatórií. Žiaci dosiahli v teste priemernú úspešnosť **44,5 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahlo **558** žiakov, čo je **27,5 %** maturantov z nemeckého jazyka na tejto úrovni.

Rozdiely v priemernej úspešnosti žiakov škôl podľa zriaďovateľa v teste z NJ úroveň B2 **nie sú vecne významné (obrázky č. 45 v prílohe)**.

Rozdiely v priemernej úspešnosti žiakov podľa dĺžky štúdia v teste z NJ úroveň B2 sú vecne významné tak medzi 4- a 5-ročnými, ako aj medzi 5- a 8-ročnými gymnáziami na úrovni **strednej vecnej významnosti**.

Rozdiely v priemernej úspešnosti žiakov podľa kraja v teste nie sú vecne významné, až na rozdiel medzi výsledkami žiakov Nitrianskeho a Banskobystrického kraja, Prešovského a Banskobystrického kraja, Košického a Banskobystrického kraja. Žiaci všetkých troch uvedených krajov dosiahli **výsledky lepšie** ako žiaci Banskobystrického kraja, rozdiely boli mierne vecne významné (**obrázok č. 47 v prílohe**).

Nebol zaznamenaný vecne významný rozdiel v priemernej úspešnosti chlapcov a dievčat (**obrázky č. 49 v prílohe**).

V teste z NJ úroveň B2 bola dosiahnutá najvyššia priemerná úspešnosť v časti *Počúvanie s porozumením* (**46,7 %**), nižšia priemerná úspešnosť v časti *Gramatika a lexika* (**46,1 %**) a najnižšia v časti *Čítanie s porozumením* (**40,7 %**).

Z analýzy výsledkov položiek jednotlivých častí testov z NJ úrovni B1 a B2 vyplýva nasledovné:

V časti *Počúvanie s porozumením* mali žiaci problémy s úlohami, ktoré si vyžadovali istú mieru divergentného myslenia a zapojenie vyšších myšlienkových operácií, lepšie zvládali úlohy, ktoré vyžadovali len zachytenie explicitne uvedených informácií.

V časti *Gramatika a lexika* mali žiaci najväčšie problémy s úlohami zameranými na preverovanie lexikálnych vedomostí, pri ktorých mali vybrať odpovede z definovanej banky slov, úspešnejší boli pri riešení úloh s možnosťou výberu správnej odpovede zo štyroch možností, ktoré testovali ich gramatické zručnosti.

V časti *Čítanie s porozumením* boli žiaci úspešnejší v úlohách zameraných na hľadanie špecifických informácií v texte, problémy mali s úlohami, ktoré si vyžadovali náročnejšie myšlienkové operácie. Ako problematické sa ukázali aj úlohy zamerané na selektívne a detailné porozumenie textu.

c) Ruský jazyk

Test z RJ úroveň B1 aj B2 spolu riešilo **1 575** žiakov, čo predstavuje **3,0 %** maturantov, ktorí maturovali z CJ.

Ruský jazyk úroveň B1

Test z RJ úroveň B1 riešilo **1 310** žiakov zo **121** stredných odborných škôl a konzervatórií, čo predstavovalo **3,7 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na tejto úrovni. Priemerná úspešnosť žiakov v teste bola **52,7 %**. Úspešnosť menej ako **33 %** dosiahlo **122** žiakov, čo je **9,3 %** maturantov z ruského jazyka na tejto úrovni.

Rozdiely medzi výsledkami žiakov škôl podľa zriaďovateľa v teste z RJ úroveň B1 oproti národnému priemeru **neboli vecne významné**.

Môžeme konštatovať, že v teste dosiahli žiaci najvyššiu priemernú úspešnosť v časti *Počúvanie s porozumením* (**58,3 %**), následne v časti *Čítanie s porozumením* (**52,3 %**) a najnižšiu úspešnosť dosiahli v časti *Gramatika a lexika* (**47,6 %**).

Z analýzy výsledkov položiek jednotlivých testovaných oblastí testu z RJ úroveň B1 vyplývajú nasledovné zistenia:

V časti *Počúvanie s porozumením* žiaci vo väčšine prípadov bez ťažkostí porozumeli autentickému textu, čiastočne didakticky spracovanému, ktorý bol interpretovaný rodenými hovoriacimi zreteľne, štandardným jazykom a v prirodzenom tempe. Až na jednotlivé výnimky dosahovali žiaci dobrú až vysokú úspešnosť pri riešení úloh s alternatívnou možnosťou výberu odpovede (výber z troch alebo štyroch možností), ako aj pri riešení náročnejších úloh doplňovacieho typu. Pri porovnaní úspešností týchto typov úloh a úspešnosti riešenia úloh typu pravda/nepravda/v texte informácia neodznala, posledný typ úloh dopadol o niečo menej úspešne (úspešnosť riešenia oscillovala medzi **30 % – 65 %**).

V časti *Gramatika a lexika* dosiahli žiaci najnižšie percento úspešnosti (**47,6 %**). Žiaci boli úspešnejší pri riešení úloh s alternatívnou možnosťou odpovede (výber zo štyroch možností) ako pri doplňovacích úlohách, ktoré patria k náročnejším typom úloh.

V časti *Čítanie s porozumením* dosahovali žiaci najvyššiu úspešnosť pri riešení priradovacieho typu úloh, hoci je to produktívny, teda náročnejší typ, a dobrú úspešnosť dosahovali aj v úlohách zameraných na vyhľadávanie špecifických informácií. Nižšiu úspešnosť sme zaznamenali pri riešení položiek z kategórie úloh doplňovacích – doplnenie slova v správnom tvare do zhrnutia za textom.

Ruský jazyk úroveň B2

Test z RJ úroveň B2 riešilo **265** žiakov z **39** gymnázií, čo predstavovalo **1,5 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na tejto úrovni. Priemerná úspešnosť žiakov v teste bola **51,9 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahlo **28** žiakov, čo je **10,6 %** maturantov z ruského jazyka na tejto úrovni.

V teste z RJ úroveň B2 boli žiaci najúspešnejší v časti *Počúvanie s porozumením* (**70,4 %**) s markantným odstupom v časti *Gramatika a lexika* (**46,6 %**) a najmenej úspešní v časti *Čítanie s porozumením* (**38,6 %**).

Z analýzy výsledkov položiek jednotlivých testovaných oblastí testu z RJ úroveň B2 vyplývajú nasledovné zistenia:

V časti *Počúvanie s porozumením* dosiahla väčšina žiakov vysoké percento úspešnosti (**70 %**) čo svedčí o tom, že bez ťažkostí vyriešili takmer všetky testové položky. Nadštandardne úspešní boli pri riešení úloh s výberom zo štyroch možností (úspešnosť oscillouje medzi **80 % – 90 %**), ako aj pri riešení úloh, pri ktorých mali rozhodnúť, či je informácia pravdivá, nepravdivá, alebo v texte neodznala (úspešnosť oscillovala medzi **80 % – 90 %**). S trochu nižšou (ale celkovo viac než vyhovujúcou) úspešnosťou žiaci riešili úlohy, v ktorých mali

doplniť do záverečného zhrnutia slová vzťahujúce sa na informácie, ktoré odzneli v textovej nahrávke (úspešnosť oscilovala medzi **40 % – 80 %**, až na jednu výnimku).

V časti *Gramatika a lexika* spôsobovali žiakom najväčšie problémy úlohy produktívneho typu – doplnovacie, ktoré žiaci riešili s úspešnosťou oscilujúcou medzi **20 % – 50 %**. Naopak, bez väčších problémov si už tradične poradili s úlohami s výberom z možností (úspešnosť osciluje medzi **20 % – 85 %**).

V časti *Čítanie s porozumením* spôsobovali žiakom najväčšie problémy úlohy zamerané na vyhľadávanie špecifických informácií, v ktorých úspešnosť až na jednu výnimku osciluje medzi **25 % – 40 %**, žiaci boli úspešnejší pri riešení úloh priradovacieho a doplnovacieho typu (úspešnosť **30 % – 55 %**).

d) Francúzsky jazyk

Test z FJ úroveň B1 aj B2 spolu riešilo **109** žiakov, čo predstavuje **0,2 %** maturantov, ktorí maturovali z CJ.

Francúzsky jazyk úroveň B1

Test z FJ úroveň B1 riešilo **29** žiakov z **8** škôl, čo predstavovalo **0,08 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na tejto úrovni. Z toho bolo **28** žiakov SOŠ a konzervatórií a **jeden** žiak z gymnázia (dobrovoľná maturitná skúška). Priemerná úspešnosť žiakov v teste z FJ úroveň B1 bola **49,5 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahli **traja** žiaci, čo je **10,3 %** maturantov z francúzskeho jazyka na tejto úrovni.

V teste z FJ úroveň B1 boli žiaci najúspešnejší v časti *Čítanie s porozumením* (**52,9 %**). Nasledovala časť *Gramatika a lexika* (**50,3 %**). Najmenej úspešnou časťou bolo *Počúvanie s porozumením* (**45,6 %**), ktoré je v porovnaní s čítaním s porozumením náročnejšou komunikačnou kompetenciou.

Francúzsky jazyk úroveň B2

Test z FJ úroveň B2 riešilo **80** žiakov z **29** gymnázií, čo predstavovalo **0,46 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na tejto úrovni. Priemerná úspešnosť žiakov v teste bola **54,3 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahli **9** žiaci, čo je **11,3 %** maturantov z francúzskeho jazyka na tejto úrovni.

V teste z FJ úroveň B2 žiaci najúspešnejšie zvládli časť *Gramatika a lexika* (**56,0 %**), o niečo menej úspešní boli v časti *Čítanie s porozumením* (**55,1 %**). Podobne ako v teste FJ B1 aj v teste FJ B2 bola pre žiakov najobťažnejšia časť *Počúvanie s porozumením* (**51,6 %**).

Vzhľadom na nízky počet testovaných žiakov nie je možné ich výsledky porovnávať či detailnejšie vyhodnocovať podľa jednotlivých kritérií.

e) Španielsky jazyk

Test zo ŠJ úroveň B1 aj B2 spolu riešilo **33** žiakov, čo predstavuje **0,06 %** maturantov, ktorí maturovali z CJ.

Test zo ŠJ úroveň B1 riešilo **5** žiakov z **dvoch** SOŠ, čo predstavovalo **0,01 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na tejto úrovni. Priemerná úspešnosť žiakov v teste bola **33,7 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahli **4** žiaci, čo je **80,0 %** maturantov zo španielskeho jazyka na tejto úrovni.

Test zo ŠJ úroveň B2 riešilo **28** žiakov z **13** gymnázií, čo predstavovalo **0,16 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na tejto úrovni. Priemerná úspešnosť žiakov

v teste bola **54,9 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahli **dvaja** žiaci, čo je **7,1 %** maturantov zo španielskeho jazyka na tejto úrovni.

Vzhľadom na nízky počet žiakov maturujúcich zo španielskeho jazyka z týchto výsledkov nie je možné vyvodzovať vecne významné zistenia.

Z analýzy výsledkov položiek jednotlivých testovaných oblastí testu zo ŠJ vyplývajú nasledovné zistenia:

V časti *Počúvanie s porozumením* žiaci najlepšie riešili úlohy s výberom odpovede. Najhoršie riešili doplňujúce otázky v zhrnutí textu a mali značné problémy s produkciou krátkej odpovede.

V časti *Gramatika a lexika* spôsobovali žiakom najväčšie problémy úlohy s výberom odpovede zamerané na gramatiku. Na druhej strane žiaci najlepšie riešili úlohy lexikálneho charakteru doplňovacieho typu.

V časti *Čítanie s porozumením* žiaci najlepšie zvládli prácu s krátkym textom. Žiaci preukázali dobré zručnosti vo vyhľadávaní špecifických informácií v textoch. Na druhej strane žiaci najhoršie riešili doplňujúce otázky v zhrnutí textu a objavili sa aj problémy s produkciou krátkej odpovede.

f) Taliansky jazyk

Test z TJ úroveň B1 aj B2 spolu riešilo **17** žiakov, čo predstavuje **0,03 %** maturantov, ktorí maturovali z CJ.

Test z TJ úroveň B1 riešilo **7** žiakov z **5** škôl, čo predstavovalo **0,02 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na tejto úrovni. Priemerná úspešnosť žiakov v teste bola **65,2 %**. Všetkých **7** žiakov dosiahlo úspešnosť **viac ako 33 %**.

Test z TJ úroveň B2 riešilo **10** žiakov zo **4** gymnázií, čo predstavovalo **0,06 %** všetkých maturantov maturujúcich z cudzích jazykov na tejto úrovni. Priemerná úspešnosť žiakov v teste bola **46,5 %**. Úspešnosť **menej ako 33 %** dosiahli **dvaja** žiaci, čo je **20,0 %** maturantov z talianskeho jazyka na tejto úrovni.

Vzhľadom na štatisticky malú vzorku je vyvodzovanie akýchkoľvek ďalších záverov pre celoplošné meranie irelevantné.

2.3 Analýza výsledkov PFIČ MS podľa predmetov

Cieľom PFIČ MS z VUJ, SJSL a CJ je preveriť schopnosť žiakov písať samostatne, žánrovo, štýlisticky a gramaticky adekvátne, jasne, zrozumiteľne a na primeranej úrovni podľa cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov v danom predmete.

Vo VUJ sa testuje okrem adekvátnosti obsahovej a kompozičnej stránky aj použitie správnych jazykových štruktúr, vonkajšia forma písomného prejavu a celkový dojem.

V CJ sa testuje obsahová a kompozičná stránka, formálne členenie písomného prejavu, pravopis a s tým súvisiace používanie primeraných jazykových štruktúr, ako aj rozsah slovnej zásoby.

Výsledky žiakov z PFIČ MS získal NÚCEM od škôl prostredníctvom Informačného systému pre EČ a PFIČ MS vytvoreného ÚIPŠ – ŠVS Banská Bystrica. NÚCEM získal spätnú informáciu o výsledkoch PFIČ MS zo všetkých stredných škôl.

2.3.1 Vyučovacie jazyky a slovenský jazyk a slovenská literatúra

PFIČ MS z VUJ mohli žiaci písať 150 minút, pričom mali dodržať rozsah najmenej 1,5 strany a najviac 3 strany formátu A4. Žiaci si mohli vybrať jednu zo štyroch ponúknutých tém

rôznych žánrov. Zvolili si tú tému, prípadne žáner, v ktorej/ktorom mohli najlepšie zúročiť svoje zručnosti, schopnosti a vedomosti.

Hodnotenie PFIČ MS z VUJ riadili vedúci predmetovej komisie vyučovacieho jazyka v jednotlivých školách. Hodnotiteľmi PFIČ MS boli interní učitelia, ktorí majú v aprobácii príslušný jazyk, a riadili sa pokynmi uvedenými v dokumentoch: *Pokyny na hodnotenie PFIČ MS – slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, Kritériá na hodnotenie PFIČ MS – slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra* a pokynmi vedúceho PMK, pričom rešpektovali obsah cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z príslušného vyučovacieho jazyka. PFIČ MS každého žiaka mali posúdiť dvaja hodnotitelia. Kritériá na hodnotenie PFIČ MS sú rovnaké pre všetky vyučovacie jazyky. Výnimkou je hodnotenie pravopisu pre slovenský jazyk a slovenskú literatúru.

Pri hodnotení PFIČ MS z VUJ sa hodnotitelia riadili kritériami na hodnotenie, podľa ktorých hodnotili vonkajšiu formu, vnútornú formu a celkový dojem. Maximálny počet bodov za vonkajšiu formu a celkový dojem bol po 4 body. Vnútna forma sa členila na päť častí – obsah, kompozícia, jazyk, pravopis, štýl. Za každú časť mohol žiak získať maximálne 4 body. Maximálny počet možných dosiahnutých bodov za vnútornú formu bol 20 bodov, za celú PFIČ MS 28 bodov (100 percent).

Celková úspešnosť PFIČ zo SJL bola **66,4 %**. Výsledky žiakov gymnázií boli vo všetkých témach lepšie ako výsledky žiakov SOŠ a konzervatórií, a to na úrovni strednej vecnej významnosti. Celková úspešnosť žiakov gymnázií v PFIČ zo SJL bola **76,4 %**, žiakov SOŠ a konzervatórií **61,3 %**. Podiel žiakov, ktorí získali 25 % bodov alebo menej, bol **0,71 %**.

Žiaci maturujúci zo SJL si mohli vybrať medzi úvahou, umeleckým opisom, rozprávaním a diskusným príspevkom. Najčastejšie si volili úvahu, ktorú si zvolilo **62,3 %** žiakov, za ňou nasledovalo rozprávanie, ktoré si zvolilo **26,2 %** žiakov, umelecký opis si zvolilo **8,6 %** žiakov. Najmenej (**2,9 %**) žiakov písalo diskusný príspevok (**tabuľka č. 16 v prílohe**). Priemerná úspešnosť žiakov v jednotlivých témach bola veľmi vyrovnaná. Najvyššiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci píšuci diskusný príspevok (**72,0 %**), naopak najnižšiu žiaci píšuci úvahu (**65,9 %**).

Najvyššie úspešnosti dosiahli žiaci v obsahu textu (**77,2 %**), vonkajšej forme (**76,1 %**), v kompozícii (**75,4 %**) a v celkovom dojme (**72,7 %**). V štýle (**67,1 %**) a jazykovej stránke textu (**65,6 %**) dosiahli priemerné úspešnosti. Opätovne musíme konštatovať, že najnižšiu úspešnosť dosiahli žiaci v pravopise (**30,4 %**). Pravopis je najslabším článkom písomného prejavu žiakov. Ovládajú ho na nízkej úrovni. Rezervy v ovládaní pravopisu majú skoro všetci maturanti.

Celková úspešnosť PFIČ z MJL bola **66,6 %**. Výsledky žiakov gymnázií boli vo všetkých témach lepšie ako výsledky žiakov SOŠ a konzervatórií, a to na úrovni strednej vecnej významnosti. Celková úspešnosť žiakov gymnázií v PFIČ z MJL bola **75,8 %**, žiakov SOŠ a konzervatórií **60,3 %**. Podiel žiakov, ktorí získali 25 % bodov alebo menej, bol **0,6 %**.

Žiaci maturujúci z MJL si mohli vybrať medzi úvahou, výkladom, diskusným príspevkom a rozprávaním. Najčastejšie si volili rozprávanie (zvolilo si ho **42,8 %** žiakov), za ním nasledovali úvaha (**25,7 %** žiakov) a výklad (**23,5 %** žiakov). Najmenej žiakov (**8,1 %**) písalo diskusný príspevok (**tabuľka č. 17 v prílohe**).

Najvyššie úspešnosti dosiahli žiaci vo vonkajšej forme (**80,0 %**), v obsahu textu (**72,8 %**), kompozícii (**71,2 %**) a celkovom dojme (**70,1 %**). Priemerné úspešnosti dosiahli v štýle (**66,6 %**) a jazykovej stránke textu (**63,7 %**). Najnižšiu úspešnosť dosiahli v pravopise (**41,6 %**).

Celková úspešnosť PFIČ zo SJSJL bola **56,6 %**. Výsledky žiakov gymnázií boli vo všetkých témach lepšie ako výsledky žiakov SOŠ a konzervatórií, a to na úrovni strednej vecnej

významnosti. Celková úspešnosť žiakov gymnázií v PFIČ zo SJSJ bola **67,8 %**, žiakov SOŠ a konzervatórií **49,0 %**. Podiel žiakov, ktorí získali 25 % bodov alebo menej, bol **2,75 %**.

Žiaci maturujúci zo SJSJ si mohli vybrať medzi úvahou, charakteristikou, diskusným príspevkom a rozprávaním. Najčastejšie si vybrali rozprávanie, ktoré si zvolilo **35,5 %** žiakov, za ním nasledovala charakteristika, ktorú si zvolilo **31,9 %** žiakov, úvaha, ktorú si zvolilo **23,0 %** žiakov. Najmenej žiakov (**9,6 %**) písalo diskusný príspevok (**tabuľka č. 18 v prílohe**).

Najvyššie úspešnosti dosiahli žiaci vo vonkajšej forme (**70,9 %**), v obsahu textu (**67,2 %**), v kompozícii (**64,5 %**) a v celkovom dojme (**61,3 %**). V štýle (**56,4 %**) a v jazykovej stránke textu (**47,4 %**) boli menej úspešní. Najnižšiu úspešnosť dosiahli žiaci v pravopise (**28,5 %**).

PFIČ MS z ukrajinského jazyka a literatúry sa pre malú vzorku maturantov nevyhodnocovala.

2.3.2 Cudzie jazyky

Žiakom bola zadaná pre každý CJ a obidve úrovne (B1 a B2) jedna úloha so štruktúrovaným zadaním, ktoré tematicky vychádzalo z cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z daného cudzieho jazyka. Časová dotácia na vypracovanie úlohy bola 60 minút pre obidve úrovne. Za tento čas mali žiaci testovaní na úrovni B1 napísať prácu v rozsahu 160 až 180 slov, žiaci na úrovni B2 v rozsahu 200 až 220 slov. Úloha bola pre všetky CJ a obidve úrovne rovnaká, líšila sa náročnosťou zadania.

Práce žiakov hodnotili v školách interní učitelia, ktorí majú v aprobácii príslušný cudzí jazyk, podľa pokynov uvedených v dokumente *Pokyny a kritériá na hodnotenie PFIČ MS – cudzie jazyky*. Každú prácu mali posúdiť dvaja hodnotitelia, aby bola zabezpečená väčšia objektivita hodnotenia. Hodnotitelia posudzovali kvalitu práce podľa štyroch stanovených kritérií: obsah textu, členenie a stavba textu, gramatika a slovná zásoba. Za každú z týchto oblastí mohol žiak získať maximálne 5 bodov.

Celková priemerná úspešnosť žiakov v PFIČ MS na úrovni B1 (**tabuľka č. 19 v prílohe**) sa v CJ, z ktorých maturovalo nad 1 000 žiakov (AJ, NJ a RJ), pohybovala v intervale od **49,1 %** (NJ) do **55,0 %** (AJ). Takéto celkové priemerné úspešnosti v PFIČ MS korešpondujú s výsledkami žiakov v EČ MS v týchto CJ – od **44,3 %** (NJ) do **55,3 %** (AJ). V „malých“ CJ (FJ, ŠJ a TJ) bola dosiahnutá celková priemerná úspešnosť v PFIČ MS od **27,0 %** (ŠJ) do **76,9 %** (FJ). V EČ MS bola priemerná úspešnosť v týchto jazykoch od **33,7 %** (ŠJ) do **65,2 %** (TJ). Vo „veľkých“ CJ (AJ, NJ, RJ) dosiahli žiaci vyššie priemerné úspešnosti v kritériách obsah textu a členenie a stavba textu (od **52,6 %** do **59,4 %**), to znamená, že prevažne zvládli štruktúrovaný prejav po obsahovo-kompozičnej stránke tak, aby bol formulovaný jasne a zrozumiteľne. Nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v kritériu slovná zásoba (od **47,0 %** do **52,9 %**). Najnižšiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci v kritériu gramatika (od **43,0 %** do **48,9 %**).

Žiaci maturujúci na úrovni B2 (prevažne žiaci gymnázií, **tabuľka č. 20 v prílohe**) dosiahli vyššie priemerné úspešnosti (až na FJ a TJ) ako žiaci maturujúci na úrovni B1 (prevažne žiaci SOŠ a konzervatórií). Priemerná úspešnosť žiakov v PFIČ MS z CJ sa pohybovala od **61,5 %** (RJ) do **76,1 %** (FJ). V EČ MS bola priemerná úspešnosť v týchto jazykoch od **44,5 %** (NJ) do **63,2 %** (AJ). Maturanti na tejto úrovni najlepšie zvládli členenie a stavbu textu (od **66,5 %** RJ do **86,7 %** TJ) a obsah textu (od **65,6 %** RJ do **85,7 %** FJ), nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v kritériu slovná zásoba (od **59,0 %** RJ do **73,3 %** TJ). Najnižšiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci v kritériu gramatika (od **54,8 %** RJ do **66,2 %** ŠJ).

3 Zhodnotenie výsledkov

3.1 Zhodnotenie organizačného zabezpečenia a priebehu EČ a PFIČ MS 2013

Príprava EČ a PFIČ MS 2013 prebehla bez vážnych problémov a všetky činnosti sa uskutočnili v súlade s harmonogramom. Súčasne možno konštatovať, že boli bezchybne pripravené aj všetky zásielky pre školy a všetky organizačné pokyny. Zavedenie ochranných prvkov na testy a zásielky s testami, presná evidencia zabalených testov a CD nosičov (čiarové kódy), efektívne a účelne vytvorený informačný systém pre tlač a balenie testov mali za následok takmer nulovú chybovosť balenia zásielok s testovacími nástrojmi. Priebeh EČ a PFIČ MS bol narušený počasím. V súvislosti s veľmi nepriaznivou poveternostnou a dopravnou situáciou, MŠVVaŠ SR rozhodlo o zmene termínu konania EČ a PFIČ MS z MJL a UJL. Konanie týchto častí MS bolo preložené z 15. marca 2013 na 18. marca 2013.

Prípravu a priebeh EČ a PFIČ MS 2013 výrazne ovplyvnila legislatívna zmena školského zákona platná od 15. júna 2013, ktorá rozšírila možnosť konať opravnú skúšku EČ a PFIČ MS z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ, alebo len EČ, okrem riadneho termínu nasledujúceho školského roka aj v septembri nasledujúceho školského roka.

Medzi tohtoročné pozitíva možno zaradiť stabilizované tímy tvorcov testov a testových položiek a dobré štatistické parametre testov (napr. reliabilita testov). Elektronická distribúcia výsledkov EČ MS do škôl a zjednodušenie vyplňania maturitnej dokumentácie s využitím internetového portálu a špeciálne pripravených aplikácií bola školami vysoko oceňovaná. Celkovo možno pozitívne hodnotiť aj zodpovedný prístup väčšiny riaditeľov škôl k organizačnému zabezpečeniu EČ a PFIČ MS a pružnú komunikáciu medzi zúčastnenými stranami, najmä prostredníctvom elektronických médií. Taktiež vzájomnú spoluprácu OŠ ObÚ v sídlach krajov, ÚIPŠ – ŠVS a ŠŠI s NÚCEM možno hodnotiť ako nadštandardnú.

Medzi negatíva NÚCEM zaraďuje relatívne vysokú chybovosť škôl pri prihlasovaní žiakov na maturitnú skúšku, nefunkčnosť e-mailových adries menšieho počtu škôl, nedôsledné rešpektovanie organizačných pokynov zo strany niektorých škôl, neprekontrolovanú kvalitu a úplnosť vyplnenia OH zo strany škôl pred ich odoslaním na spracovanie do NÚCEM. Za závažný problém možno považovať relatívne vysoký počet žiakov, ktorí žiadali o zmenu predmetu alebo úrovne maturitnej skúšky po 31. januári 2013 a náhrady maturitnej skúšky po 1. marci 2013, čo je v rozpore s platnou legislatívou.

S cieľom ďalej skvalitňovať a zefektívňovať procesy v rámci prípravnej a realizačnej časti EČ a PFIČ MS bude NÚCEM rozširovať možnosti využitia informačných systémov v oblasti meraní v súlade s medzinárodnými trendmi, v čoraz väčšej miere adaptovať nové formy elektronického testovania, elektronických dotazníkov, zberu a spracovania údajov v oblasti národných meraní, permanentne zefektívňovať procesy manažmentu kvality a organizácie procesov v oblasti meraní. NÚCEM bude naďalej venovať pozornosť zverejňovaniu informácií o výsledkoch jednotlivých škôl.

Aby sa zachovala vysoká úroveň bezpečnosti v rámci jednotlivých procesov, je naďalej potrebné distribuovať zásielky s testovacími nástrojmi prostredníctvom distribučných miest OŠ ObÚ, rozšírením softvérových riešení skvalitniť spracovanie výsledkov žiakov a prípravu výsledkových listín do škôl (napr. elektronický podpis). NÚCEM dôsledne analyzuje všetky činnosti v súvislosti s tvorbou a distribúciou testovacích nástrojov a navrhuje niekoľko zmien v procesoch, ktoré zvýšia bezpečnosť pri manipulácii s testovacími nástrojmi, objektivitu testovania a hodnotenia odpovedí na úlohy s krátkou odpoveďou.

Z dôvodu potreby zachovania vysokej objektivity testovania a zefektívnenia komunikácie so školami je potrebné v spolupráci s OŠ ObÚ a Metodicko-pedagogickým centrom realizovať školenia riaditeľov, školských koordinátorov, predsedov ŠMK a PMK. Na týchto školeniach je potrebné klásť dôraz na procesy zabezpečenia objektívneho priebehu testovania v školách a systematickej kontrolnej činnosti (zamedzenie odpisovania a spolupráce žiakov, zneužitia mobilných telefónov a internetu počas vypracovávania testu EČ a zverejňovania tém PFIČ), dodržiavanie legislatívne stanovených termínov v rámci

aktualizácie databázy maturantov, nutnosť dôslednej kontroly vyplňania OH zo strany administrátora a kontroly hodnotenia úloh s krátkou odpoveďou zo strany predsedu PMK a riaditeľa školy.

3.2 Zhodnotenie výsledkov EČ a PFIČ MS

Zo štatistickej analýzy výsledkov EČ a PFIČ MS v školskom roku 2012/2013 vyplýva, že v teste zo SJL v oblasti čítania s porozumením (**69,4 %**) žiaci dosiahli najvyššiu úspešnosť v úlohách, pri ktorých bolo treba pracovať s informáciami explicitne uvedenými v texte a pri interpretácii umeleckého textu. Úlohy zamerané na prácu s umeleckým textom riešili žiaci mierne úspešnejšie než úlohy zamerané na prácu s odborným textom. Prácu s nesúvislým textom zvládli žiaci na dobrej úrovni. Oblasť čítania s porozumením nepredstavovala pre žiakov oboch druhov stredných škôl väčší problém.

V jazykovej zložke (**59,0 %**) žiaci dosiahli vyššiu priemernú úspešnosť v úlohách z lexikológie (**71,0 %**) pri určovaní synonym a antonym. Naopak, nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v syntaxi (**32,8 %**), pričom mali určiť nezhodný prívlastok a typ vedľajšej vety v podradovacom súvetí. Najmenšie problémy v syntaxi žiakom spôsobovalo určenie podmetu v jednoduchej vete. Nižšiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci aj v morfológii (**45,2 %**) – ťažkosti im spôsobilo vyhľadanie plnovýznamového slovného druhu (príslovka) a porovnanie súčasného spisovného jazyka s dobovým jazykom literárneho diela. V morfológii sa žiakom najviac darilo pri určovaní vzoru podstatného mena (dľaň).

Literárna zložka (**49,3 %**) bola pre žiakov najťažšou časťou testu. V oblasti literárnej histórie (**47,1 %**) mali žiaci ťažkosti s obsahom povinného diela (Jozef Mak) a určením literárneho smeru (naturizmus), lepšie sa im darilo pri identifikácii názvu povinného diela (Kto chytá v žite). V teórii literatúry (**52,6 %**) boli žiaci úspešnejší pri určovaní rýmu, menej úspešní boli pri úlohách s otvorenou odpoveďou zameraných na aplikáciu literárnovedných termínov (replika, pointa).

V teste z MAT vo všetkých sledovaných častiach žiaci GYM dosiahli vecne významne vyššiu priemernú úspešnosť ako žiaci SOŠ. Žiaci obidvoch druhov škôl boli najúspešnejší v časti *Základy matematiky*. Žiaci gymnázií najnižšiu priemernú úspešnosť dosiahli v časti *Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika*, žiaci SOŠ v časti *Funkcie* a časti *Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika* (**obrázok č. 32 v prílohe**). Najväčšie rozdiely v priemernej úspešnosti žiakov GYM a SOŠ sme zaznamenali v úlohách vyžadujúcich výpočet pomocou rovníc, vzťahov a premenných.

Z analýzy dôsledkov legislatívnej zmeny, ktorá spočívala v tom, že všetci žiaci gymnázií maturovali z povinného CJ na úrovni B2 a žiaci SOŠ a konzervatórií si úroveň maturity z povinného cudzieho jazyka mohli zvoliť medzi úrovňou B1 alebo B2, vyplývajú nasledujúce skutočnosti:

- Úroveň B2 si volilo nízke percento žiakov zo SOŠ a konzervatórií – z **36 208** žiakov si zvolilo túto vyššiu úroveň iba **431**, čo predstavuje len **1,2 %** maturantov z cudzích jazykov z tohto druhu škôl.
- Oproti minulým rokom sa výrazne zvýšil podiel maturantov, ktorí dosiahli v testoch z AJ úroveň B2 a NJ úroveň B2 v EČ MS priemernú úspešnosť nižšiu alebo rovnú 33 %.

V PFIČ MS z vyučovacích jazykov a vo väčšine cudzích jazykov dosiahli žiaci výsledky porovnateľné s EČ MS.

Podrobné analýzy výsledkov EČ a PFIČ MS v školskom roku 2012/2013 z jednotlivých predmetov budú obsahom analytických predmetových správ, ktoré NÚCEM zverejní na svojej webovej stránke www.nucem.sk.